

ΧΕΝΙΝΓΚ ΜΑΝΚΕΛ

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΤΟΥ ΚΟΥΡΤ ΒΑΛΑΝΤΕΡ



CRIME

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE TROUBLED MAN
Από τις Εκδόσεις Harvill Secker, Λονδίνο 2011
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το φθινόπωρο του Κουρτ Βαλάντερ**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Henning Mankell

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Λύο Καλοβυρνάς

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ευδοξία Μπινοπούλου

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Ηλίας Μασούρης

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνια Λαδοπούλου, Ελένη Σταυροπούλου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

DEN OROLIGE MANNEN © Henning Mankell, 2009

Published by agreement with Leopard Förlag,
Stockholm and Leonhardt & Høier Literary Agency A/S, Copenhagen.

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Keri Bevan/Millennium images

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2013, 3.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-496-537-3

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομικάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

DEN OROLIGE MANNEN © Henning Mankell, 2009

/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013

ΧΕΝΙΝΓΚ
ΜΑΝΚΕΛ
ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ
ΤΟΥ ΚΟΥΡΤ ΒΑΛΑΝΤΕΡ

Μετάφραση: Λύο Καλοβυρνάς



CRIME

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΧΕΝΙΝΓΚ ΜΑΝΚΕΛ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Η κωμωδία της παιδικής ηλικίας, 1999,
μτφρ. Μαρία Αγγελίδου, Έφη Πετρακάκη
Εκτελεστές δίχως πρόσωπο, 2002, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
Τα σκυλιά της Ρίγα, 2002, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
Εντολές θανάτου, 2004, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
Η πέμπτη γυναίκα, 2005, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
Ένα βήμα πίσω, 2008, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
Firewall, 2009, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
Πριν πέσει η παγωνιά, 2010, μτφρ. Λύο Καλοβυρνάς
Ματωμένα ίχνη, 2011, μτφρ. Βασιλική Κνήτου
Ο άνθρωπος από το Πεκίνο, 2012, μτφρ. Γιώργος Μπαρουξής

*Οι άνθρωποι πάντοτε αφήνουν ίχνη.
Δεν υπάρχει ψυχή χωρίς σκιά.*

*Ξεχνάς αυτά που θέλεις να θυμάσαι
και θυμάσαι αυτά που θα 'θελες να ξεχάσεις.*

Γκράφιτι σε κτίρια της Νέας Υόρκης

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	11
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
Εισβολή στο βούρκο	17
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Γεγονότα κάτω από την επιφάνεια.....	147
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ	
Ο ελαφρύς ύπνος της Ωραίας Κοιμωμένης.....	273
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ	
Ο Φάντομ	403
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	533
ΕΠΙΜΕΤΡΟ	547

Πρόλογος

Η ιστορία ξεκινά μ' ένα αναπάντεχο ξέσπασμα θυμού.

Αφορμή ήταν μια έκθεση που είχε υποβληθεί το προηγούμενο βράδυ. Αυτή διάβαζε ο πρωθυπουργός τώρα στο χαμηλά φωτισμένο γραφείο του. Μέχρι πριν από λίγο βασιλευε ηρεμία στα γραφεία της σουηδικής κυβέρνησης αυτό το πρωί.

Ήταν μια μέρα στις αρχές της άνοιξης του 1983 στη Στοκχόλμη. Μια υγρή ομίχλη σκέπαζε βαριά την πόλη και τα δέντρα ακόμη δεν είχαν πετάξει νέα φύλλα.

Όταν ο πρωθυπουργός Ούλοφ Πάλμε διάβασε και την τελευταία σελίδα, σηκώθηκε και πήγε σ' ένα παράθυρο. Στον ουρανό πετούσαν γλάροι.

Η έκθεση αφορούσε τα υποβρύχια. Τα καταραμένα υποβρύχια, που σύμφωνα με τις αναφορές είχαν παραβιάσει τα συνηθισμένα χωρικά ύδατα το φθινόπωρο του 1982. Σαν να μην έφτανε αυτό, είχαν γίνει βουλευτικές εκλογές στη χώρα, κι ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου είχε ζητήσει από τον Ούλοφ Πάλμε να σχηματίσει νέα κυβέρνηση, καθώς στις εκλογές τα μη σοσιαλιστικά κόμματα είχαν χάσει πολλές έδρες και δεν είχαν πλέον την κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Το πρώτο πράγμα που έκανε η νέα κυβέρνηση ήταν να συστήσει εξεταστική επιτροπή που θα ερευνούσε το περιστατικό με τα υποβρύχια, το οποίο παρέμενε απόρρητο. Επικεφαλής της επιτροπής είχε τεθεί ο τέως υπουργός Άμυνας, Σβεν Άντερσον. Ο Ούλοφ Πάλμε μόλις είχε διαβάσει την έκθε-

σή του, χωρίς ωστόσο να διαφωτιστεί στο ελάχιστο. Το πόρισμα δεν έβγαζε νόημα. Ήταν έξω φρενών.

Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν ήταν η πρώτη φορά που ο Πάλμε εκνευριζόταν με τον Σβεν Άντερσον. Η απέχθειά του γι' αυτόν χρονολογούνται από τον Ιούνιο του 1963, λίγο πριν από τη γιορτή του Μεσοκαλοκαιριού, όταν ένας κομψά ντυμένος γκριζομάλλης κύριος πενήντα επτά χρόνων συνελήφθη στο Ρίκομπρουν, στο κέντρο της Στοκχόλμης. Η σύλληψη είχε γίνει με μεγάλη διακριτικότητα, και κανείς από τους παρισταμένους δεν αντιλήφθηκε κάτι το ασυνήθιστο. Ο άντρας που συνελήφθη ονομαζόταν Στιγκ Βέρεστρεμ και ήταν συνταγματάρχης της Σουηδικής Αεροπορίας. Ο λόγος της σύλληψης ήταν ότι είχε αποκαλυφθεί πως ήταν κατάσκοπος της Σοβιετικής Ένωσης.

Την ώρα της σύλληψής του, ο τότε πρωθυπουργός, Τάγκε Ερλάντερ, επέστρεφε στη Σουηδία από ένα ταξίδι στο εξωτερικό, στο πλαίσιο των ολιγοήμερων –και σπάνιων– διακοπών του, σε ένα από τα θέρετρα της Ρίβα ντελ Σόλε. Με το που κατέβηκε ο Ερλάντερ από το αεροπλάνο πολιορκήθηκε από ένα τεράστιο τσούρμο δημοσιογράφους· όχι μόνο ήταν εντελώς απροετοίμαστος, αλλά δε γνώριζε σχεδόν τίποτα για το περιστατικό. Κανείς δεν τον είχε ενημερώσει για τη σύλληψη, και δεν είχε ακούσει τίποτα για κάποιον ύποπτο συνταγματάρχη Βέρεστρεμ. Πιθανώς το όνομα και οι υποψίες να είχαν αναφερθεί εν παρόδω σε κάποια από τις σπάνιες ενημερωτικές συσκέψεις που έκανε ο υπουργός Άμυνας με τον πρωθυπουργό, αλλά χωρίς να αναφερθεί συγκεκριμένα πως ήταν κάτι το σοβαρό. Συνεχώς κυκλοφορούσαν φήμες για ύποπους Ρώσους κατασκόπους στο ομιχλώδες τοπίο που κυριαρχούσε κατά τον Ψυχρό Πόλεμο, όπως αποκαλούνταν. Ο τρόπος με τον οποίο αντέδρασε ο Ερλάντερ μόνο διαφωτιστικό δε θα τον χαρακτήριζε κανείς. Ο άντρας που κυβερνούσε τη χώρα χωρίς διακοπή εδώ και μια αιωνιότητα –είκοσι τρία χρόνια,

για την ακρίβεια— στεκόταν χάσκοντας χωρίς την παραμικρή ιδέα τι να πει, αφού ούτε ο υπουργός Άμυνας Άντερσον ούτε κανείς άλλος είχε φροντίσει να τον ενημερώσει για τα τεκταινόμενα. Κατά το τελευταίο σκέλος του ταξιδιού του, την ημίωρη πτήση από την Κοπεγχάγη στη Στοκχόλμη, θα μπορούσαν να τον είχαν πληροφορήσει, ώστε να προλάβει να προετοιμαστεί και να έχει κάτι να πει στους περίεργους δημοσιογράφους· όμως κανείς δεν ήρθε να τον συναντήσει στο αεροδρόμιο του Κάστρουπ και να τον συνοδεύσει κατά την πτήση για τη σουηδική πρωτεύουσα.

Τις ημέρες που ακολούθησαν, ο Ερλάντερ λίγο έλειψε να παραιτηθεί από την πρωθυπουργία και την αρχηγία των Σοσιαλδημοκρατών. Πρώτη φορά ένιωθε τόσο απογοητευμένος από τους συνεργάτες του στην κυβέρνηση. Κι ο Ούλοφ Πάλμε, που ήδη είχε αναδειχθεί ως επίλεκτος διάδοχος του Ερλάντερ, φυσικά συμμεριζόταν την οργή του μέντορά του για την αδιαφορία που τον εξέθεσε. Ο Πάλμε φύλαγε τον αφέντη του σαν άγριο λαγωνικό, όπως λεγόταν στους κυβερνητικούς κύκλους.

Ποτέ δε συγχώρησε στον Σβεν Άντερσον το κακό που έκανε στον Τάγκε Ερλάντερ.

Είναι λοιπόν άξιο απορίας γιατί ο Πάλμε συμπεριέλαβε τον Άντερσον στις κυβερνήσεις του. Παρ' όλ' αυτά, δεν είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς το λόγο. Φυσικά ο Πάλμε θα μπορούσε να αρνηθεί· στην πράξη, όμως, ήταν αδύνατο. Ο Άντερσον είχε τεράστια ισχύ και επιρροή στη βάση του κόμματος. Επίσης, ήταν γιος εργάτη, σε αντίθεση με τον Πάλμε, που αντιλούσε άμεση καταγωγή από τη Βαλτική αριστοκρατία, είχε αξιωματικούς στην οικογένειά του —μάλιστα ήταν και ο ίδιος αξιωματικός— και ανήκε στην εύπορη ανώτερη τάξη της χώρας. Δεν είχε καθόλου ερείσματα στη βάση του κόμματος. Ο Ούλοφ Πάλμε ήταν ένας λιποτάκτης, ο οποίος χωρίς αμφιβολία ήταν απόλυτα ειλικρινής όσον αφορά την αφοσίωσή του στο Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, αλλά μολαταύτα ήταν ξένο σώμα στον κύκλο τους, ένας πολιτικός προσκυνητής που έτυχε να μπει στην παράταξη.

Τώρα ο Πάλμε ήταν αδύνατο να συγκρατήσει την οργή του. Γύρισε και κοίταξε τον Σβεν Άντερσον, ο οποίος καθόταν με γειρτούς ώμους στον γκρίζο καναπέ του πρωθυπουργικού γραφείου. Το πρόσωπο του Πάλμε είχε γίνει κατακόκκινο και τα μπράτσα του έκαναν παράξενους μικρούς σπασμούς, όπως κάθε φορά που νευρίαζε.

«Δεν υπάρχουν αποδείξεις», βροντοφώναξε. «Μόνο ισχυρισμοί, υπαινιγμοί, μισόλογα και φήμες από παραδόπιστους αξιωματικούς του Ναυτικού. Αυτή η έρευνα δεν εξηγεί τίποτε απολύτως! Αντιθέτως, μας αφήνει να πελαγοδρομούμε σ' έναν πολιτικό βούρκο!»

Πριν από δύο χρόνια, νωρίς το πρωί της 28ης Οκτωβρίου του 1981, ένα σοβιετικό υποβρύχιο είχε εξοκείλει στον κόλπο Γκοσεφιέρντεν, έξω από την πόλη Καρλσκρούνα. Ο κόλπος όχι μόνο ανήκε στα χωρικά ύδατα της Σουηδίας, αλλά ήταν και απαγορευμένη στρατιωτική περιοχή. Το υποβρύχιο ονομαζόταν *U-137* και ο κυβερνήτης του, ένας Ανατόλι Μιχαϊλόβιτς Γκούστσιν, ισχυρίστηκε ότι το σκάφος του είχε ξεφύγει από την πορεία του λόγω άγνωστης βλάβης στη γυροσκοπική πυξίδα. Οι αξιωματικοί του Βασιλικού Σουηδικού Ναυτικού και οι ντόπιοι ψαράδες ήταν πεισμένοι ότι μόνο ένας ακραία μεθυσμένος κυβερνήτης θα μπορούσε να εισχωρήσει τόσο βαθιά στο σουηδικό αρχιπέλαγος χωρίς να εξοκείλει νωρίτερα.

Στις 6 Νοεμβρίου, το *U-137* ρυμουλκήθηκε στα διεθνή ύδατα και εξαφανίστηκε. Τότε δεν υπήρχε καμιά αμφιβολία ότι επρόκειτο για ρωσικό υποβρύχιο που είχε παραβιάσει τα σουηδικά χωρικά ύδατα. Ωστόσο ποτέ δε συγκεκριμενοποιήθηκε αν επρόκειτο για εσκεμμένη παραβίαση της σουηδικής εθνικής κυριαρχίας ή για περιστατικό μέθης. Κανένας αξιοπρεπής πολεμικός στόλος δε θα παραδεχόταν φυσικά ότι ένας ανώτατος κυβερνήτης ήταν μεθυσμένος εν ώρα καθήκοντος.

Κατά συνέπεια, η άρνηση των Σοβιετικών θεωρήθηκε απόδειξη πως όντως ήταν μεθυσμένος. Πού ήταν η απόδειξη τώρα όμως;

Κανείς δεν ξέρει τι είπε ο υπουργός Άμυνας Άντερσον για να υπερασπιστεί τη θέση του και την έρευνά του. Ο ίδιος δεν κράτησε σημειώσεις, ενώ ο Ούλοφ Πάλμε δολοφονήθηκε περίπου ένα χρόνο αργότερα· ούτε εκείνος άφησε κάποια μαρτυρία.

Όλα λοιπόν ξεκίνησαν με ένα ξέσπασμα θυμού. Αυτή είναι μια ιστορία για την πραγματικότητα της πολιτικής, ένα ταξίδι στο βούρκο όπου ούτε η αλήθεια ούτε το ψέμα είναι ευδιάκριτα και τίποτα δεν είναι ξεκάθαρο.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Εισβολή στο βούρκο

Τη χρονιά που ο Κουρτ Βαλάντερ γιόρτασε τα πενήνκοστά πέμπα γενέθλιά του, πραγματοποίησε ένα όνειρο που έτρεφε από πολύ παλιά. Από το διαζύγιό του από τη Μόνα και μετά, πριν από δεκαπέντε χρόνια, ήθελε διακαώς ν' αφήσει το διαμέρισμά του στη Μαριαγκάταν, του οποίου οι τοίχοι είχαν ποτίσει από ένα σωρό δυσάρεστες αναμνήσεις, και να μετακομίσει στην εξοχή. Κάθε φορά που γύριζε στο σπίτι του έπειτα από μια αγχώδη και δύσκολη μέρα, το διαμέρισμα του θύμιζε ότι μια φορά κι έναν καιρό εδώ μέσα ζούσε μια οικογένεια. Τώρα πια τα έπιπλα τον αντίκριζαν σαν να τον κατηγορούσαν για εγκατάλειψη.

Του ήταν αδιανόητη η σκέψη ότι θα συνέχιζε να ζει εκεί μέσα ώσπου να γεράσει τόσο πολύ, ώστε να μην μπορεί να φροντίζει τον εαυτό του. Παρόλο που δεν είχε πατήσει ακόμη τα εξήντα, κάθε τόσο θύμιζε στον εαυτό του τα μοναχικά γεράματα του πατέρα του και ήξερε ότι δεν ήθελε να ζήσει το ίδιο. Αρκούσε απλώς να κοιτάξει το πρόσωπό του στον καθρέφτη κάθε πρωί που ξυριζόταν για να διαπιστώσει ότι κάθε μέρα έμοιαζε όλο και περισσότερο του πατέρα του. Στα νιάτα το πρόσωπό του έφερνε περισσότερο στη μάνα του. Τώρα όμως φαινόταν λες και ο πατέρας του σιγά σιγά τον κυρίευε – σαν δρομέας που είχε ξεμείνει πολύ πίσω αλλά τώρα σταδιακά επιτάχυνε, καθώς πλησίαζε στο αόρατο τέρμα.

Η στάση ζωής του Βαλάντερ ήταν σχετικά απλή: δεν ήθελε να

καταλήξει ένας πικρόχολος ερημίτης που γερνάει απομονωμένος, δέχεται επισκέψεις μόνο από την κόρη του και ίσως πού και πού από κανέναν παλιό συνάδελφο, ο οποίος ξαφνικά θυμήθηκε ότι ο Βαλάντερ δεν τα έχει τινάζει ακόμη. Δεν έτρεφε καμιά θρησκευτική πίστη ότι τον περίμενε κάτι στην άλλη όχθη του μαύρου ποταμού της Στυγός. Το μόνο που θα έβρισκε εκεί θα ήταν το ίδιο σκοτάδι από το οποίο είχε προέλθει. Μέχρι τα πεντηκοστά του γενέθλια τον κατέτρυχε ένας αόριστος φόβος για το θάνατο και είχε γίνει κάτι σαν προσωπικό ξόρκι, ότι *θα πέθαινε μια για πάντα*. Είχε δει πάρα πολλούς νεκρούς στη ζωή του. Δεν υπήρχε τίποτα στο ανέκφραστο πρόσωπό τους που να δείχνει ότι η ψυχή τους είχε μεταβεί σε κάτι που να μοιάζει με παράδεισο. Όπως τόσοι άλλοι αστυνομικοί, είχε βιώσει κάθε δυνατή παραλλαγή του θανάτου. Αμέσως αφού γιόρτασε τα πεντηκοστά του γενέθλια στο τμήμα μ' ένα πάρτι, τούρτα κι ένα λόγο γεμάτο ανούσιες φράσεις από τη διοικήτρια του τμήματος, Λίσα Χόλγκερσον, ο Βαλάντερ αγόρασε ένα νέο σημειωματάριο και προσπάθησε να καταγράψει ό,τι θυμόταν για όλους τους νεκρούς που είχε δει στη ζωή του. Ήταν μια μακάβρια άσκηση και δεν είχε ιδέα τι ήταν αυτό που τον τραβούσε να το κάνει. Είχε φτάσει στη δέκατη αυτοκτονία –έναν ναρκομανή στα σαράντα, ταλαιπωρημένο από λίγο πολύ ό,τι πρόβλημα μπορούσε να βάλει ο νους του ανθρώπου– όταν τελικά τα παράτησε. Ο συγκεκριμένος άντρας είχε κρεμαστεί στη σοφίτα της πολυκατοικίας όπου ζούσε και η οποία ήταν προγραμματισμένο να γκρεμιστεί. Σχεδίασε τον απαγχονισμό του έτσι ώστε να σπάσει το σβέρκο του, γιατί ήθελε ν' αποφύγει τον αργό πνιγμό. Τον έλεγαν Βέλιν. Ο ιατροδικαστής είχε πει στον Βαλάντερ ότι ο Βέλιν πέτυχε – αποδείχθηκε δεξιότέχνης εκτελεστής. Ύστερα από αυτό ο Βαλάντερ παράτησε την καταγραφή των περιστατικών αυτοκτονίας και αντί για τους αυτόχειρες αφιέρωσε, βλακωδώς, πολλές ώρες προσπαθώντας να ανακαλέσει τους νέους και τα παιδιά που είχε βρει νεκρά. Γρήγορα όμως το παράτησε κι αυτό. Παραήταν αποτροπιαστικό. Έπειτα γέμισε ντροπή γι' αυτό

που είχε προσπαθήσει να κάνει και έκαψε το σημειωματάριο, λες και η πράξη του ήταν και διεστραμμένη και παράνομη. Κατά βάθος ήταν πρόσχαρος άνθρωπος – απλώς είχε αφήσει μια άλλη πλευρά της προσωπικότητάς του να πάρει το πάνω χέρι.

Ο θάνατος ήταν ο σταθερός σύντροφός του. Ο ίδιος είχε σκοτώσει ανθρώπους την ώρα του καθήκοντος – αλλά ποτέ δεν κατηγορήθηκε για αναίτια βία μετά τη διεξαγωγή των υποχρεωτικών ερευνών.

Το ότι σκότωσε δύο ανθρώπους ήταν ο σταυρός που αναγκάζονταν να κουβαλά. Το ότι σπάνια γελούσε οφειλόταν στα όσα είχε αναγκαστεί να υπομείνει.

Μια μέρα, όμως, πήρε μια μεγάλη απόφαση. Βρισκόταν στην ύπαιθρο, κοντά στο Λέντερουπ, όχι μακριά από το σπίτι όπου κάποτε ζούσε ο πατέρας του· είχε πάει εκεί για να μιλήσει μ' έναν αγρότη που είχε πέσει θύμα μιας ιδιαίτερα βίαιης ληστείας. Καθώς γυρνούσε στο Ίσταντ πρόσεξε την πινακίδα ενός κτηματομεσίτη που έδειχνε ένα μικρό χωματόδρομο, στο τέλος του οποίου υπήρχε ένα σπίτι προς πώληση. Αντέδρασε αυθόρμητα, φρέναρε, έκανε αναστροφή και πήρε εκείνο το δρομάκι. Ήδη προτού βγει από το αυτοκίνητο είδε ξεκάθαρα ότι το οίκημα χρειαζόταν επισκευές. Το αρχικό του σχέδιο πρέπει να είχε σχήμα Π, αλλά η μία πτέρυγα έλειπε – ίσως να κήκε. Το κάτω τμήμα του οικήματος ήταν επενδυμένο με ξύλο. Ο Βαλάντερ έκανε το γύρο του σπιτιού. Ήταν μια μέρα στις αρχές του φθινοπώρου. Ακόμη θυμόταν ότι είδε ένα σμήνος χήνες να πετάει ακριβώς πάνω από το κεφάλι του, καθώς μετανάστευαν νότια. Κοίταξε μέσα από τα παράθυρα και γρήγορα βεβαιώθηκε ότι μόνο η στέγη είχε απόλυτη ανάγκη για επισκευή. Η θέα ήταν καταπληκτική· στο βάθος ακνοφαινόταν η θάλασσα, κι ενδεχομένως και τα φέρι μποτ που έκαναν δρομολόγια μεταξύ Ίσταντ και Πολωνίας. Εκείνο το απόγευμα του Σεπτέμβρη του 2003 σηματοδότησε την αρχή ενός έρωτα με αυτό το απόμερο σπίτι.

Μπήκε στο αυτοκίνητο και πήγε αμέσως στο γραφείο του κτηματομεσίτη στο κέντρο του Ίσταντ. Η τιμή αγοράς ήταν αρκετά χαμηλή και έτσι ήταν σε θέση να πληρώνει τις δόσεις του δανείου. Την επόμενη μέρα κιόλας επέστρεψε για να διαπραγματευτεί με τον κτηματομεσίτη, έναν νεαρό που μιλούσε με καταγιγιστική ταχύτητα και έδινε την εντύπωση ότι ζούσε σ' ένα παράλληλο σύμπαν. Οι προηγούμενοι ιδιοκτήτες ήταν ένα νεαρό ζευγάρι που είχε μετακομίσει στο Σκόνε από τη Στοκχόλμη αλλά σχεδόν αμέσως, προτού καλά καλά προλάβουν ν' αγοράσουν έπιπλα, αποφάσισαν να χωρίσουν. Παρ' όλ' αυτά οι τοίχοι του άδειου σπιτιού δεν έκρυβαν τίποτα που να τον τρομάζει. Το σημαντικότερο μάλιστα ήταν παντελώς ξεκάθαρο: μπορούσε να μπει στο σπίτι άμεσα, χωρίς καθυστέρηση. Η στέγη θ' άντεχε κάνα δυο χρόνια ακόμα· το μόνο που χρειαζόταν να κάνει ήταν μια ανακαίνιση σ' ένα δυο δωμάτια, ίσως να βάλει καινούργια είδη υγιεινής και πιθανώς να αγοράσει νέα σόμπα. Πάντως ο λέβητας ήταν μόλις δεκαπέντε χρόνων ή και λιγότερο, όπως και όλα τα υδραυλικά και τα ηλεκτρικά.

Προτού φύγει, ο Βαλάντερ ρώτησε αν υπήρχαν και άλλοι υποψήφιοι αγοραστές. Ένας, είπε ο κτηματομεσίτης, με ύφος εμφανέστατα ανήσυχο, θέλοντας διακαώς ν' αγοράσει το σπίτι ο Βαλάντερ και ταυτόχρονα υπαινισσόμενος ότι καλά θα έκανε να πάρει μια απόφαση γρήγορα γρήγορα. Όμως ο Βαλάντερ δεν είχε καμία πρόθεση να πάρει παρορμητικές αποφάσεις στα τυφλά. Μίλησε μ' ένα συνάδελφό του, ο οποίος είχε έναν αδελφό που ήταν εκτιμητής κτιρίων, και κατάφερε να κλείσει ραντεβού μαζί του για να δει το σπίτι την επομένη κιόλας. Ο τύπος δε βρήκε τίποτα το στραβό με το σπίτι, εκτός από αυτά που είχε προσέξει ήδη ο Βαλάντερ. Την ίδια μέρα ο Βαλάντερ μίλησε με τον τραπεζίτη του και πληροφορήθηκε ότι θα του έδιναν δάνειο που να καλύπτει την αγορά του σπιτιού. Όλα αυτά τα χρόνια στο Ίσταντ ο Βαλάντερ είχε αποταμιεύσει πολλά χρήματα χωρίς να το έχει επιδιώξει ιδιαίτερα. Τα χρήματα αρκούσαν για την προκαταβολή.

Εκείνο το βράδυ κάθισε στο τραπέζι της κουζίνας του και έκανε λεπτομερείς οικονομικούς υπολογισμούς. Θεώρησε τη στιγμή σοβαρή και επίσημη. Γύρω στα μεσάνυχτα πήρε την απόφασή του: θα το αγόραζε το σπίτι, το οποίο είχε το δραματικό όνομα Μαύρα Ύψη. Παρά την περασμένη ώρα, τηλεφώνησε στην κόρη του, τη Λίντα, η οποία ζούσε σε ένα καινούργιο συγκρότημα κατοικιών κοντά στο δρόμο που πήγαινε στο Μάλμε. Ήταν ακόμη ξύπνια.

«Έλα από δω», είπε ο Βαλάντερ ορεξάτα. «Σου έχω νέα!»

«Τι νέα; Νυχτιάτικα;»

«Ξέρω ότι έχεις ρεπό αύριο».

Η Λίντα είχε αφήσει τον Βαλάντερ κατάπληκτο όταν πριν από μερικά χρόνια, την ώρα που έκαναν έναν περίπατο στην παραλία Μόσμπι, του είπε ότι σκόπευε ν' ακολουθήσει τη δική του πορεία και να γίνει κι αυτή αστυνομικός. Η είδηση τον είχε χαροποιήσει αμέσως. Κατά μία έννοια, η κόρη του έδινε νέο νόημα σε όλα τα χρόνια που εργαζόταν ως αστυνομικός. Όταν η Λίντα ολοκλήρωσε την εκπαίδευσή της, διορίστηκε στο τμήμα του Ίσταντ. Τους πρώτους μήνες ζούσε μαζί του στο διαμέρισμα της Μαριαγκάταν. Η κατάσταση ήταν κάθε άλλο παρά ιδανική: εκείνος είχε παγιωμένες συνήθειες και επίσης δυσκολευόταν ν' αποδεχτεί ότι η κόρη του ήταν ολόκληρη γυναίκα. Όμως η σχέση τους βελτιώθηκε όταν η Λίντα βρήκε δικό της διαμέρισμα.

Η κόρη του έφτασε περασμένα μεσάνυχτα κι εκείνος της μίλησε για τα σχέδιά του. Την επόμενη μέρα η Λίντα πήγε μαζί του στο σπίτι και του είπε αμέσως ότι ήταν τέλειο. Κανένα άλλο σπίτι δε θα ήταν τόσο καλό! Μόνο αυτό, στο τέρμα ενός χωματόδρομου στην κορυφή ενός μικρού λόφου που κατηφόριζε ως τη θάλασσα.

«Ο παππούς θα έρθει να σε στοιχειώσει», του είπε. «Αλλά μη φοβάσαι. Θα είναι σαν φύλακας άγγελος».

Ήταν μια σημαντική και ευτυχισμένη στιγμή στη ζωή του Βαλάντερ όταν υπέγραψε το συμβόλαιο αγοράς και ξαφνικά βρέθηκε με μια αρμαθιά κλειδιά στο χέρι. Μετακόμισε την 1η Νοεμβρίου, αφού πρώτα ανακαίνισε δύο δωμάτια αλλά χωρίς ν' αγοράσει νέα σόμπα. Έφυγε από τη Μαριαγκάταν χωρίς την παραμικρή αμφιβολία ότι έπραττε το σωστό. Τη μέρα που μπήκε στο σπίτι λυσομανούσε ένας νοτιανατολικός άνεμος.

Εκείνο το πρώτο βράδυ, με τη θύελλα έξω να ξεσηκώνει τον τόπο, κόπηκε το ηλεκτρικό. Ο Βαλάντερ καθόταν στο καινούργιο του σπίτι μες στο απόλυτο σκοτάδι. Τα πάτερα έτριζαν, και ανακάλυψε πως από κάπου στο ταβάνι είχε διαρροή. Αλλά δε μετάνιωνε για τίποτα. Εδώ θα ζούσε.

Έξω από το σπίτι είχε ένα μεγάλο σπιτάκι σκύλου. Από τότε που ήταν μικρό παιδί ο Βαλάντερ ονειρευόταν να πάρει σκύλο. Όταν πια έκλεισε τα δεκατρία, έπαψε να ελπίζει, αλλά τότε ξαφνικά οι γονείς του του έκαναν δώρο ένα σκυλί. Εκείνο το σκυλί το αγαπούσε περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο στον κόσμο. Τώρα που το σκεφτόταν, εκείνο το σκυλί, η Σάγκα, του έμαθε τι σημαίνει αγάπη. Όταν ήταν τριών χρόνων την πάτησε ένα φορτηγό. Πρώτη φορά ο Βαλάντερ έζησε τέτοιο σοκ και τέτοια στενοχώρια στη ζωή του. Κι ας είχαν περάσει σαράντα χρόνια από τότε, κάθε φορά που το έφερνε στο νου του δε δυσκολευόταν καθόλου να ξανανιώσει εκείνα τα χαοτικά συναισθήματα. *Ο θάνατος χτυπάει, συλλογίζόταν πού και πού. Έχει μια πανίσχυρη και ανηλεή γροθιά.*

Δύο βδομάδες αργότερα απέκτησε σκυλί, ένα μαύρο κουτάβι λαμπραντόρ. Δεν ήταν εντελώς καθαρόαιμο, αλλά ο ιδιοκτήτης του το είχε περιγράψει ως πρώτης τάξης σκύλο. Ο Βαλάντερ είχε αποφασίσει εκ των προτέρων πώς θα ονομάσει: Γιούσι, από το όνομα του παγκόσμιου φήμης Σουηδού τενόρου που ήταν από τους μεγαλύτερους ήρωες του Βαλάντερ.

Περίπου τέσσερα χρόνια μετά την αγορά του σπιτιού, στις 12 Ιανουαρίου του 2007, η ζωή του Βαλάντερ άλλαξε άρδην μέσα σε μια στιγμή.

Είχε μόλις βγει στο διάδρομο και περπατούσε λίγα βήματα πίσω από την Κριστίνα Μάγκνουσον, την οποία του άρεσε πολύ να κοιτάζει από πίσω όποτε κανείς δεν τον έβλεπε, όταν χτύπησε το τηλέφωνο στο γραφείο του. Σκέφτηκε να το αγνοήσει, αλλά τελικά έκανε μεταβολή και ξαναμπήκε μέσα. Ήταν η Λίντα. Είχε μερικές μέρες ρεπό, επειδή είχε δουλέψει την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, μια μέρα που το Ίσταντ ήταν ασυνήθιστα ζωηρό, με πολλά περιστατικά οικογενειακής βίας και επιθέσεων.

«Έχεις ένα λεπτάκι;»

«Δε θα το 'λεγα. Ετοιμαζόμαστε ν' αναγνωρίσουμε κάτι κακοποιούς μιας μεγάλης υπόθεσης».

«Πρέπει να σε δω».

Ο Βαλάντερ κατάλαβε από το τηλέφωνο ότι η κόρη του είχε μεγάλη ένταση. Τον έπιασε ανησυχία, όπως κάθε φορά, ότι ίσως κάτι της συνέβη.

«Είναι κάτι σοβαρό;»

«Καθόλου».

«Μπορώ στη μία».

«Στην παραλία Μόσμπι;»

Ο Βαλάντερ πίστεψε ότι η Λίντα τού έκανε πλάκα. «Να φέρω και το μαγιό μου;»

«Μιλάω σοβαρά. Στην παραλία Μόσμπι. Χωρίς μαγιό».

«Μα γιατί να πάμε στο διαόλου τη μάνα μες στο κρύο και με τόσο δυνατό αέρα;»

«Θα 'μαι εκεί στη μία. Κι εσύ το ίδιο».

Το έκλεισε προτού ο Βαλάντερ προλάβει να ρωτήσει περισσότερα. Μα τι τον ήθελε; Έμεινε για λίγο εκεί, πάνω από το ακουστικό, προσπαθώντας μάταια να βρει κάποια απάντηση. Έπειτα πήγε στην αίθουσα συνεδριάσεων με την καλύτερη τηλεόραση και πέρασε δύο ώρες παρακολουθώντας τις εγγραφές από ένα

κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης για την υπόθεση που ερευνούσε: την άγρια επίθεση και ληστεία ενός ηλικιωμένου εμπόρου όπλων και της γυναίκας του. Είχε πάει δωδεκάμισι και είχαν δει μόνο το μισό. Ο Βαλάντερ σηκώθηκε και ανακοίνωσε ότι θα έβλεπαν τις υπόλοιπες εγγραφές μετά τις δύο. Ο Μάρτινσον, ένας από τους αξιωματικούς και από τους παλιότερους συνεργάτες του Βαλάντερ στο Ίσταντ, τον κοίταξε έκπληκτος.

«Δηλαδή σταματάμε τώρα; Με τόσα που έχουμε να κάνουμε; Εσύ συνήθως δε σταματάς για μεσημεριανό».

«Δεν πάω να φάω. Έχω δουλειά».

Έφυγε από την αίθουσα, ενώ τον απασχολούσε η σκέψη ότι ο τόνος της φωνής του ήταν αναίτια απότομος. Με τον Μάρτινσον δεν ήταν μόνο συνάδελφοι, ήταν και φίλοι. Όταν ο Βαλάντερ έκανε πάρτι για να εγκαινιάσει το σπίτι στο Λέντερουπ, ήταν φυσικά ο Μάρτινσον που έβγαλε το λόγο για να τον συγχαρεί για το σπίτι και το σκύλο. *Είμαστε σαν ζευγάρι δουλευταράδων ηλικιωμένων*, συλλογίστηκε καθώς έφευγε από το τμήμα. *Ένα γερασμένο ζευγάρι που συνεχώς καβαγάζει, κυρίως για να κρατάμε ο ένας τον άλλον σε εγρήγορση.*

Πήγε στο αυτοκίνητό του, ένα Peugeot που είχε τα τελευταία τέσσερα χρόνια, και έφυγε. *Πόσες φορές έχω οδηγήσει σ' αυτόν το δρόμο; Πόσες φορές ακόμα θα οδηγήσω εδώ;* Καθώς περίμενε ένα φανάρι ν' ανάψει, θυμήθηκε κάτι που του είχε πει ο πατέρας του κάποτε, για έναν ξάδελφο που ο Βαλάντερ δε γνώρισε ποτέ. Ο ξάδελφός του δούλευε κάποτε καπετάνιος σ' ένα φέρι μποτ που έκανε δρομολόγια ανάμεσα στα νησιά του αρχιπελάγους της Στοκχόλμης – μικρές διαδρομές, ούτε πέντε λεπτά η καθemia, χρόνος έμπαινε, χρόνος έβγαινε, οι ίδιες διαδρομές. Ένα απόγευμα του Οκτώβρη, κάτι τσάκισε μέσα του. Το φέρι μποτ ήταν γεμάτο κόσμο, αλλά ξαφνικά εκείνος άλλαξε πορεία και κατευθύνθηκε στο ανοιχτό πέλαγος. Είπε αργότερα ότι γνώριζε πως είχε αρκετό ντίζελ για να φτάσει ως μια από τις χώρες της Βαλτικής. Αυτό ήταν το μόνο που ισχυρίστηκε όταν του την έπесαν οι

θυμωμένοι επιβάτες, και κατέφτασε και η ακτοφυλακή για να επαναφέρει το φέρι μποτ στην πορεία του. Ποτέ δεν εξήγησε γιατί έκανε αυτό που έκανε.

Με κάποιον ασαφή τρόπο, ο Βαλάντερ πίστευε ότι τον καταλάβαινε.

Καθώς κατευθυνόταν δυτικά κατά μήκος της παραλιακής, είδε σκοτεινά σύννεφα να συσσωρεύονται στον ορίζοντα. Το ραδιόφωνο είχε προειδοποιήσει ότι μπορεί να έπεφτε κι άλλο χιόνι το βράδυ. Λίγο προτού περάσει τον παράδρομο για το Μαρβινσχόλμ, τον προσπέρασε μια μοτοσικλέτα. Ο αναβάτης τον χαιρέτησε, κι αυτό έκανε τον Βαλάντερ να σκεφτεί κάτι που τον τρόμαζε περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο στον κόσμο: ότι μια από αυτές τις μέρες η Λίντα θα πάθαινε ατύχημα με τη μηχανή. Τον είχε πιάσει εντελώς απροετοίμαστο όταν πριν από αρκετά χρόνια εμφανίστηκε μια μέρα έξω από το διαμέρισμά του με την ολοκαίνουργια μηχανή της, μια Harley Davidson σε απαστράγγον χρώμιο. Η πρώτη του ερώτηση μόλις έβγαλε το κράνος της ήταν αν είχε χάσει τα λογικά της.

«Δεν τα ξέρεις όλα τα όνειρά μου», του είχε απαντήσει μ' ένα πλατύ, τρισευτυχισμένο χαμόγελο. «Όπως άλλωστε ούτε εγώ ξέρω όλα τα δικά σου».

«Πάντως δεν ονειρεύομαι να πάρω μηχανή, αυτό είναι σίγουρο».

«Κρίμα, γιατί θα πηγαίναμε βόλτες μαζί».

Ο Βαλάντερ έφτασε στο σημείο να της υποσχεθεί ότι θα της αγόραζε αυτοκίνητο και θα της πλήρωνε όλη τη βενζίνη, αρκεί να ξεφορτωνόταν τη μηχανή. Εκείνη όμως αρνήθηκε, κι ο Βαλάντερ ήξερε ότι η μάχη ήταν χαμένη. Είχε κληρονομήσει την ξεροκεφαλιά του, οπότε δεν υπήρχε καμία περίπτωση να τη μεταπίσει, ό,τι πειρασμούς και να της πρόσφερε.

Όταν εμφανίστηκε στο πάρκινγκ της παραλίας Μόσμπι, το οποίο ήταν έρημο και ανεμοδαρμένο, η Λίντα είχε βγάλει ήδη το κράνος της και στεκόταν πάνω σε μια θίνη, με τα μαλλιά της να

ανεμίζουν στον αέρα. Ο Βαλάντερ έσβησε τη μηχανή και κάθισε κοιτάζοντάς την, την κόρη του με τη σκούρα δερμάτινη στολή και τις ακριβές μπότες από ένα εργοστάσιο στην Καλιφόρνια, για τις οποίες είχε πληρώσει έναν ολόκληρο μισθό. *Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένα τοσοδά κοριτσάκι στα γόνατά μου, σκέφτηκε ο Βαλάντερ, κι εγώ ήμουν ο μεγαλύτερος ήρωας της ζωής της. Τώρα είναι τριάντα έξι, αστυνομικός σαν κι εμένα, με δική της βούληση και πλατύ χαμόγελο. Τι άλλο να ζητήσω;*

Βγήκε στον αέρα και περπάτησε με δυσκολία στην άμμο ώσπου να φτάσει κοντά της. Του χαμογέλασε.

«Κάτι συνέβη εδώ», του είπε. «Θυμάσαι;»

«Μου είπες ότι θα γίνεις αστυνομικός. Σε αυτό ακριβώς το σημείο».

«Εγώ είχα κάτι άλλο στο μυαλό».

Ο Βαλάντερ κατάλαβε πού το πήγαινε. «Ένα λαστικένιο βαρκάκι ξεβράστηκε σ' αυτή την ακτή, με δυο νεκρούς μέσα», είπε. «Έχουν περάσει πάρα πολλά χρόνια, δε θυμάμαι πια πότε έγινε. Ένα συμβάν από έναν άλλον κόσμο, θα 'λεγες».

«Πες μου για κείνο τον κόσμο».

«Αποκλείεται να με κουβάλησες ως εδώ μόνο και μόνο γι' αυτό το πράγμα».

«Πες μου έτσι κι αλλιώς!»

Ο Βαλάντερ άπλωσε το χέρι του προς το νερό. «Δεν ξέραμε πολλά για τις χώρες στην άλλη πλευρά της θάλασσας. Μερικές φορές προσποιούμασταν ότι οι χώρες της Βαλτικής δεν υπήρχαν. Ήμασταν αποκομμένοι από τους κοντινότερους γείτονές μας. Κι αυτοί ήταν αποκομμένοι από μας. Αλλά έπειτα ξεβράστηκε εδώ το βαρκάκι και η έρευνα με οδήγησε στη Λετονία, στη Ρίγα. Πήγα πίσω από το Σιδηρούν Παραπέτασμα, το οποίο έχει πάψει να υπάρχει. Ο κόσμος ήταν αλλιώς τότε. Ούτε χειρότερος ούτε καλύτερος· απλώς διαφορετικός».

«Θα κάνω παιδί», είπε η Λίντα. «Είμαι έγκυος».

Ο Βαλάντερ κράτησε την ανάσα του, σαν να μην κατάλαβε τι

άκουσε. Έπειτα κοίταξε την κοιλιά της, που δε φαινόταν κάτω από τη δερμάτινη στολή της.

Η Λίντα έβαλε τα γέλια. «Δε φαίνεται τίποτα. Στον δεύτερο μήνα είμαι».

Όταν το φέρνει τώρα στο μυαλό του, θυμάται κάθε λεπτομέρεια από κείνη τη συνάντηση με τη Λίντα όπου του αποκάλυψε τα συνταρακτικά νέα. Κατέβηκαν μαζί στην παραλία και περπάτησαν κόντρα στον λυσσαλέο άνεμο. Η Λίντα απάντησε στις ερωτήσεις του. Όταν ο Βαλάντερ γύρισε στο τμήμα μια ώρα αργότερα, είχε σχεδόν ξεχάσει ολότελα την έρευνα της οποίας ήταν επικεφαλής.

Λίγο προτού κλείσει η μέρα, την ώρα που άρχιζε να χιονίζει και πάλι, επιτέλους βρήκαν εικόνες των δύο αντρών που πιθανότατα εμπλέκονταν στη ληστεία των όπλων και στον ειδικό φόνο. Ο Βαλάντερ συνόψισε αυτό που όλοι ήξεραν: ότι είχαν κάνει ένα μεγάλο βήμα προς την επίλυση της υπόθεσης.

Όταν τέλειωσε η σύσκεψη και όλοι μάζευαν τα χαρτιά τους, ο Βαλάντερ ένιωσε μια σχεδόν ακατανίκητη ορμή να τους πει για τη μεγάλη χαρά που είχε έρθει στη ζωή του.

Φυσικά, όμως, δεν είπε τίποτα.

Δε θα επέτρεπε στους συναδέλφους του να μάθουν τόσο πολλά για την προσωπική του ζωή. Ποτέ.

Στις 30 Αυγούστου του 2007, λίγο μετά τις δύο το μεσημέρι, στο νοσοκομείο του Ίσταντ η Λίντα γέννησε ένα κοριτσάκι, το πρώτο εγγόνι του Κουρτ Βαλάντερ. Ο τοκετός ήταν φυσιολογικός και στην ώρα του – ακριβώς την ημέρα που είχε προβλέψει η μαία της. Ο Βαλάντερ είχε προνοήσει και είχε πάρει άδεια εκείνο τον καιρό, κι έτσι πέρασε την ημέρα προσπαθώντας να ανακατέψει τοιμέντο σ' έναν κουβά για να επισκευάσει κάτι ρωγμές στη στέγη της εισόδου, δίπλα στην εξώπορτα. Δεν τα πήγαινε πολύ καλά, αλλά τουλάχιστον το μερεμέτι τον κρατούσε απασχολημένο. Όταν χτύπησε το τηλέφωνο και τον ενημέρωσαν ότι από δω και στο εξής είχε το δικαίωμα ν' αυτοαποκαλείται παππούς, έβαλε τα κλάματα. Το συναίσθημα τον έπιασε εξαπίνης και για αρκετή ώρα ένιωθε εντελώς ανυπεράσπιστος.

Δεν τον είχε πάρει η Λίντα, αλλά ο πατέρας του παιδιού, ο οικονομολόγος Χανς φον Ένκε. Ο Βαλάντερ δεν ήθελε να του δείξει πόσο ευάλωτος συναισθηματικά ήταν, οπότε απλώς ευχαρίστησε τον φον Ένκε για τα νέα, έδωσε χαιρετίσματα στη Λίντα και το έκλεισε.

Έπειτα πήγε μια μεγάλη βόλτα με τον Γιούσι. Το Σκόνε ακόμη χαιρόταν τη ζέση του αποκαλόκαιρου. Είχαν περάσει καταιγίδες με κεραυνούς την περασμένη νύχτα και τώρα, μετά τη βροχή, η ατμόσφαιρα ήταν καθαρή και απόλαυση να την ανασαίνεις. Επιτέλους ο Βαλάντερ μπόρεσε να ομολογήσει στον εαυτό του ότι συχνά αναρωτιόταν το λόγο που η Λίντα δεν είχε ποτέ εκφράσει την επιθυμία να κάνει παιδιά. Τώρα, στα τριάντα εφτά της, ήταν

σε μια ηλικία που ο Βαλάντερ θεωρούσε υπερβολικά μεγάλη για μια γυναίκα να γίνει μητέρα. Η Μόνα ήταν πολύ μικρότερη όταν γέννησε τη Λίντα. Ανέκαθεν παρατηρούσε με διακριτικότητα όλες τις σχέσεις της Λίντα· ορισμένους συντρόφους της τους προτιμούσε από άλλους. Πού και πού ένωθε πεισμένος ότι η κόρη του είχε βρει τον κατάλληλο άντρα – αλλά έπειτα όλα τέλειωναν απότομα, χωρίς ποτέ να εξηγήσει στον πατέρα της το λόγο. Παρόλο που ο Βαλάντερ κι η Λίντα είχαν πολύ στενή σχέση, ορισμένα πράγματα δεν τα κουβέντιάζαν ποτέ. Ένα από τα θέματα-ταμπού ήταν το να κάνει παιδί.

Εκείνη τη μέρα, στην ανεμοδαρμένη παραλία του Μόσμπι, ήταν η πρώτη φορά που την άκουσε να μιλάει για τον άντρα με τον οποίο θα έκανε παιδί. Αυτό τον κατέπληξε, καθώς είχε την εντύπωση ότι η κόρη του δε βρισκόταν καν σε σταθερή σχέση.

Η Λίντα είχε γνωρίσει τον Χανς φον Ένκε μέσω κοινών φίλων στην Κοπεγχάγη, σ' ένα δείπνο για τον εορτασμό ενός αρραβώνα. Ο Χανς ήταν από τη Στοκχόλμη, αλλά ζούσε στην Κοπεγχάγη τα τελευταία χρόνια, όπου εργαζόταν για μια οικονομική εταιρεία που ειδικευόταν στη θέσπιση αντισταθμιστικών κεφαλαίων. Η Λίντα τον βρήκε ελαφρώς ναρκισσιστή και την είχε εκνευρίσει. Του είπε, με κάμποση αγριάδα, ότι αυτή ήταν μια απλή αστυνομικός και μάλιστα κακοπληρωμένη, χωρίς την παραμικρή ιδέα τι είναι τα αντισταθμιστικά κεφάλαια. Τελικά κατέληξαν να κάνουν ένα μεγάλο νυχτερινό περίπατο στους δρόμους της Κοπεγχάγης· αποφάσισαν να ξαναβρεθούν. Ο Χανς φον Ένκε ήταν δυο χρόνια νεότερος από τη Λίντα, και δεν είχε παιδιά ούτε αυτός. Κι οι δυο τους αποφάσισαν από την αρχή, χωρίς να μιλήσουν ιδιαίτερα για το θέμα αλλά όντας κι οι δυο εντελώς ξεκάθαροι, ότι θα προσπαθούσαν να κάνουν παιδιά μαζί.

Δύο μέρες μετά την αποκάλυψη, η Λίντα έφερε ένα βράδυ στο σπίτι του Βαλάντερ τον άντρα με τον οποίο είχε αποφασίσει να συζήσει. Ο Χανς φον Ένκε ήταν ψηλός και αδύνατος, με αρχή φαλάκρας και καταγάλανα μάτια. Ο Βαλάντερ αμέσως ένωσε άβολα

δίπλα του, βρήκε τον τρόπο που εκφραζόταν αντιπαθητικό και αναρωτήθηκε τι στο καλό του έβρισκε η Λίντα. Όταν εκείνη του εξήγησε ότι ο μισθός του ήταν τρεις φορές μεγαλύτερος απ' όσα έβγαζε ο πατέρας της και ότι επιπλέον έπαιρνε έξτρα μπόνους κάθε χρόνο που ενίοτε έφτανε το ένα εκατομμύριο κορόνες, ο Βαλάντερ κατέληξε με στενοχώρια ότι πρέπει να τον ήθελε για τα λεφτά του. Αυτή η σκέψη τον ενοχλούσε τόσο πολύ, ώστε την επόμενη φορά που βρέθηκε με τη Λίντα τη ρώτησε ευθέως. Κάθονταν σ' ένα καφέ στο κέντρο του Ίσταντ. Η Λίντα θύμωσε τόσο πολύ, που του πέταξε ένα ψωμάκι στη μούρη και σηκώθηκε και έφυγε. Ο Βαλάντερ έτρεξε ξοπίσω της και ζήτησε συγγνώμη. Όχι, δεν είχε καμία σχέση με τα χρήματα, του εξήγησε. Ένωθε αληθινή, γνήσια αγάπη γι' αυτό τον άνθρωπο, κάτι που δεν είχε ζήσει ποτέ ξανά.

Ο Βαλάντερ το πήρε απόφαση να προσπαθήσει να συμπαθήσει περισσότερο τον μέλλοντα γαμπρό του. Μέσω του διαδικτύου και με τη βοήθεια του τραπεζίτη του που διαχειριζόταν τα πενιχρά οικονομικά του στο Ίσταντ, ανακάλυψε όσο περισσότερα μπορούσε για τη χρηματιστηριακή εταιρεία όπου εργαζόταν ο Χανς. Επίσης έμαθε τι είναι τα αντισταθμιστικά κεφάλαια και πολλές άλλες λεπτομέρειες που υποτίθεται ότι ήταν η βάση των δραστηριοτήτων μιας σύγχρονης χρηματιστηριακής εταιρείας. Ο Χανς φον Ένκε τον προσκάλεσε στην Κοπεγχάγη και τον πήγε να δει τα πολυτελέστατα γραφεία του στο Ρούνετον, στο κέντρο της Κοπεγχάγης. Ύστερα τον έβγαλε έξω για φαγητό. Όταν ο Βαλάντερ επέστρεψε στο Ίσταντ, δεν είχε πια το ίδιο αίσθημα κατωτερότητας που τον είχε βασανίσει στην πρώτη τους συνάντηση. Τηλεφώνησε στη Λίντα από το αυτοκίνητο και της είπε ότι είχε αρχίσει να εκτιμά τον άντρα που είχε επιλέξει.

«Έχει ένα ελάττωμα», είπε η Λίντα. «Του πέφτουν τα μαλλιά. Πέρα απ' αυτό είναι μια χαρά».

«Θα χαρώ να τον ξεναγήσω κι εγώ στο γραφείο μου μια μέρα».

«Του έδειξα εγώ το τμήμα, την περασμένη βδομάδα που ήρθε να με δει. Δε σου το 'πε κανείς;»

Προφανώς κανείς δεν είχε πει λέξη στον Βαλάντερ. Εκείνο το βράδυ κάθισε στο τραπέζι της κουζίνας μ' ένα μολύβι στο χέρι και υπολόγισε τα ετήσια εισοδήματα του Χανς φον Ένκε. Όταν έβγαλε το τελικό ποσό έμεινε σύζυλος. Και πάλι τον έπιασε μια αόριστη αίσθηση ανησυχίας. Ύστερα από τόσα χρόνια στο αστυνομικό Σώμα, ο δικός του μισθός μόλις που έφτανε τις 40.000 κορόνες και μάλιστα θεωρούσε αυτόν το μισθό υψηλό. Τελικά όμως δεν παντρευόταν αυτός αλλά η κόρη του. Τα λεφτά μπορεί να την έκαναν ευτυχισμένη, μπορεί και όχι. Δεν του έπεφτε λόγος.

Το Μάρτιο η Λίντα και ο Χανς πήγαν να ζήσουν μαζί σ' ένα μεγάλο σπίτι έξω από το Ρίντσγκορντ που είχε αγοράσει ο χρηματιστής, ο οποίος άρχισε να πηγαиноέρχεται στην Κοπεγχάγη για τη δουλειά του. Η Λίντα συνέχισε να εργάζεται στο Ίσταντ. Μόλις τακτοποιήθηκαν, η Λίντα κάλεσε τον Κουρτ για φαγητό σπίτι τους το επόμενο Σάββατο. Θα έρχονταν και οι γονείς του Χανς και φυσικά ήθελαν να γνωρίσουν τον πατέρα της Λίντα.

«Μίλησα και με τη μαμά», είπε η Λίντα.

«Θα 'ρθει κι αυτή;»

«Όχι».

«Γιατί όχι;»

Η Λίντα ανασήκωσε τους ώμους. «Νομίζω ότι δεν είναι στα καλά της».

«Τι έχει;»

Η Λίντα τον κοίταξε με βλοσυρότητα για αρκετή ώρα προτού απαντήσει. «Πολύ ποτό. Νομίζω ότι πίνει περισσότερο από ποτέ άλλοτε».

«Δεν το ήξερα».

«Πολλά δεν ξέρεις».

Ο Βαλάντερ δέχτηκε να έρθει για να γνωρίσει τους γονείς του Χανς φον Ένκε. Ο πατέρας του, ο Χόκαν φον Ένκε, ήταν απόστρατος αντιπλοίαρχος του Βασιλικού Σουηδικού Ναυτικού και

κάποτε ήταν επικεφαλής τόσο υποβρυχίων όσο και πλοίων που εξειδικεύονταν στην καταδίωξη υποβρυχίων. Η Λίντα δεν ήταν απολύτως σίγουρη αλλά είχε την εντύπωση ότι παλιά ο πεθερός της ήταν μέλος μιας ομάδας που αποφάσιζε πότε οι στρατιωτικές μονάδες επιτρεπόταν να ανοίξουν πυρ κατά του εχθρού. Η μητέρα του Χανς φον Ένκε λεγόταν Λουίζε και ήταν φιλόλογος. Ο Χανς ήταν το μοναχοπαίδι τους.

«Δεν είμαι συνηθισμένος να συγχρωτίζομαι με αριστοκράτες», είπε ο Βαλάντερ με κατήφεια όταν η Λίντα σταμάτησε να μιλάει.

«Σαν όλους τους ανθρώπους είναι κι αυτοί. Νομίζω ότι θα έχετε πολλά να συζητήσετε».

«Σαν τι;»

«Θα δεις. Μην είσαι τόσο αρνητικός».

«Δεν είμαι αρνητικός! Απλώς με προβληματίζει...»

«Θα φάμε στις έξι. Μην αργήσεις. Και μη φέρεις τον Γιούσι. Θα μας σπάσει τα νεύρα».

«Ο Γιούσι είναι πολύ υπάκουο σκυλί. Πόσων χρονών είναι οι γονείς του Χανς;»

«Ο Χόκαν θα κλείσει τα εβδομήντα πέντε όπου να 'ναι· η Λουίζε είναι ένα δυο χρόνια μικρότερη. Κι ο Γιούσι ποτέ δεν μπαίνει στον κόπο να κάνει ό,τι του λες – και θα 'πρεπε να το ξέρεις αυτό, αφού δεν τον εκπαιδεύσες σωστά. Πάλι καλά που εμένα με μεγάλωσες καλύτερα».

Έφυγε από το δωμάτιο προτού ο πατέρας της προλάβει να μιλήσει. Για λιγάκι προσπάθησε να τσαπιστεί με το γεγονός ότι η κόρη του ήθελε πάντα να έχει την τελευταία λέξη, αλλά στο τέλος δεν τα κατάφερε και ασχολήθηκε με τα χατιά του.

Παρά την εποχή του χρόνου, έβρεχε στο Σκόνε το Σάββατο που ξεκίνησε από το Ίσταντ για να πάει να γνωρίσει τους γονείς του Χανς φον Ένκε. Είχε περάσει και το σημερινό πρωινό κλεισμένος στο γραφείο του ένας Θεός ξέρει πόσες ώρες, εξετάζοντας τις σημαντικότερες πτυχές των ερευνών που αφορούσαν το φόνο του εμπόρου όπλων και τα κλεμμένα περιστροφά. Στο τμή-

μα νόμιζαν ότι είχαν αναγνωρίσει τους ληστές, αλλά δεν είχαν αποδεικτικά στοιχεία. *Ψάχνω ένα κλειδί, συλλογίστηκε. Κυνηγώ τον παραμικρό ήχο από το μακρινό κουδούνισμα μιας αρμαθιάς κλειδών.* Είχε φτάσει στα μισά της ογκωδέστατης στοίβας εγγράφων κατά τις τρεις το μεσημέρι. Αποφάσισε να γυρίσει σπίτι, να κοιμηθεί κάνα δυο ώρες κι ύστερα να ετοιμαστεί για το δείπνο. Η Λίντα είχε πει ότι οι γονείς του Χανς μερικές φορές παραίτηταν επίσημοι στο ντύσιμο για τα δικά της γούστα, αλλά αφού ήταν έτσι, καλά θα έκανε να φορέσει το καλύτερο κοστούμι του.

«Μόνο ένα έχω, αυτό που φοράω σε κηδείες», είπε ο Βαλάντερ. «Καλύτερα τότε να μη φορέσω λευκή γραβάτα».

«Άκου να δεις, αφού πιστεύεις ότι θα είναι τόσο χάλια, μην έρθεις καθόλου».

«Ένα αστεϊάκι έκανα».

«Κρυάδες. Έχεις τουλάχιστον τρεις μπλε γραβάτες. Διάλεξε μια απ' αυτές».

Γυρνώντας στο Λέντερουπ γύρω στα μεσάνυχτα μ' ένα ταξί, ο Βαλάντερ κατέληξε ότι τελικά η βραδιά αποδείχθηκε πολύ πιο ευχάριστη απ' ό,τι περίμενε. Δε δυσκολεύτηκε καθόλου να συζητήσει ούτε με τον απόστρατο αντιπλοίαρχο ούτε με τη γυναίκα του. Ανέκαθεν ήταν σ' επιφυλακή όταν γνώριζε ανθρώπους πρώτη φορά, έχοντας την πεποίθηση ότι θα αντιμετώπιζαν το γεγονός πως ήταν αστυνομικός με συγκαλυμμένη περιφρόνηση. Όμως δεν παρατήρησε καμιά τέτοια τάση σε κανέναν από τους δύο. Αντιθέτως, έδειξαν γνήσιο ενδιαφέρον για τη δουλειά του, κατά τη γνώμη του. Επιπροσθέτως, ο Χόκαν φον Ένκε εξέφρασε απόψεις για το πώς ήταν δομημένη η Σουηδική Αστυνομία και για διάφορες ανεπάρκειες σε αρκετές ευρέως γνωστές εγκληματολογικές έρευνες, με τις οποίες ο Βαλάντερ καταρχήν συμφωνούσε. Στο μεταξύ, ο ίδιος είχε την ευκαιρία να κάνει ερωτήσεις για τα υποβρύχια, το Σουηδικό Ναυτικό και τις τρέχουσες περικοπές στις εγκαταστάσεις της σουηδικής άμυνας, λαμβάνοντας εμβριθείς και διασκεδαστικές απαντήσεις. Η Λουίζε φον Ένκε μίλησε

ελάχιστα, αλλά καθόταν χαμογελώντας φιλικά την περισσότερη ώρα και ακούγοντας τους άλλους.

Αφού ο Βαλάντερ κάλεσε ταξί, η Λίντα τον συνόδευσε μέχρι την αυλόπορτα. Τον έπιασε από το μπράτσο και έγειρε το κεφάλι της στον ώμο του, κάτι που έκανε μόνο όταν ήταν ευχαριστημένη μαζί του.

«Τα πήγα καλά δηλαδή;» ρώτησε ο Βαλάντερ.

«Ήσουν καλύτερος από ποτέ άλλοτε. Και το μπορείς, αρκεί να προσπαθήσεις».

«Τι μπορώ;»

«Να συμπεριφέρεσαι σωστά. Και να κάνεις και έξυπνες ερωτήσεις για πράγματα που δεν έχουν σχέση με τη δουλειά του αστυνομικού».

«Τους συμπάθησα. Αλλά εκείνη δεν τη γνώρισα πολύ καλά».

«Τη Λουίζε; Έτσι είναι αυτή. Δε μιλάει πολύ. Αλλά ακούει πολύ καλύτερα απ' ό,τι όλοι εμείς οι υπόλοιποι μαζί».

«Μου φάνηκε κάπως μυστήρια».

Είχαν βγει στο δρόμο και στέκονταν κάτω από ένα δέντρο για να προφυλαχτούν από το ψιλόβροχο, που έπεφτε ασταμάτητα όλο το βράδυ.

«Δεν ξέρω πιο μυστικοπαθή άνθρωπο από σένα», είπε η Λίντα. «Χρόνια τώρα πίστευα ότι κάτι έκρυβες. Τελικά όμως κατάλαβα ότι ελάχιστοι μυστήριοι άνθρωποι κρύβουν πράγματα».

«Εγώ δεν ανήκω σ' αυτούς;»

«Δε θα το 'λεγα. Έχω δίκιο;»

«Μάλλον ναι. Απ' την άλλη, ίσως οι άνθρωποι κρύβουν μυστικά που δεν ξέρουν καν ότι έχουν».

Οι προβολείς του ταξί έσκισαν το σκοτάδι. Ήταν ένα από αυτά τα ταξί που έμοιαζαν με μίνι λεωφορεία, τα οποία τελευταία γίνονταν όλο και πιο κοινά στις εταιρείες ταξί.

«Τα σικαίνομαι αυτά τα λεωφορεία», είπε ο Βαλάντερ.

«Μη μου ταράζεσαι τώρα! Θα σου φέρω το αμάξι αύριο».

«Θα 'μαι στο τμήμα απ' τις δέκα. Άντε τράβα μέσα τώρα και

μάθε τι γνώμη σχημάτισαν για μένα. Περιμένω αναφορά αύριο».

Του πήγε το αυτοκίνητο την επομένη, λίγο πριν από τις έντεκα.

«Μια χαρά», είπε η Λίντα μόλις μπήκε στο γραφείο του χωρίς να χτυπήσει, όπως συνήθως.

«Τι εννοείς “μια χαρά”;»

«Σε συμπάθησαν. Ο Χόκαν το έθεσε πολύ αστεία. Είπε: “Ο πατέρας σου είναι μια εξαιρετική προσθήκη στην οικογένεια”».

«Δεν καταλαβαίνω τι εννοείς».

Η Λίντα ακούμπησε τα κλειδιά στο γραφείο. Βιαζόταν, καθώς είχε κανονίσει με τον Χανς να πάνε εκδρομή με τους γονείς του. Ο Βαλάντερ έριξε μια ματιά έξω από το παράθυρο. Τα σύννεφα άρχιζαν να διαλύονται.

«Θα παντρευτείτε;» τη ρώτησε προτού φύγει.

«Οι γονείς του το θέλουν πάρα πολύ», είπε η Λίντα. «Θα σου ήμουν υπόχρεη αν δεν άρχιζες κι εσύ την γκρίνια. Θέλουμε να δούμε αν ταιριάζουμε».

«Αλλά σκοπεύετε να κάνετε παιδί;»

«Αυτό ναι. Αλλά το αν μπορούμε ν’ αντέξουμε ο ένας τον άλλον για μια ολόκληρη ζωή, είναι άλλο θέμα».

Έφυγε. Ο Βαλάντερ άκουσε τα βιαστικά της βήματα, τα τακούνια από τις μπότες της να κροταλίζουν στο πάτωμα. *Δεν την ξέρω την κόρη μου*, σκέφτηκε. *Κάποτε νόμιζα ότι την ήξερα, αλλά τώρα βλέπω ότι όσο περνάει ο καιρός, μου είναι όλο και πιο άγνωστη*.

Στάθηκε μπροστά στο παράθυρο και κοίταξε το παλιό υδραγωγείο, τα περιστέρια, τα δέντρα, τον γαλάζιο ουρανό που διαφαινόταν ανάμεσα στα σύννεφα που καθάριζαν. Ένιωθε βαθιά ανήσυχος, μια αίσθηση απόγνωσης να τον κυριεύει από παντού. Ή μήπως προερχόταν από μέσα του; Σαν να μεταμορφωνόταν σε μια κλεψύδρα όπου η άμμος τελειωνε αθόρυβα. Συνέχισε να κοιτάζει τα περιστέρια και τα δέντρα μέχρι που αυτή η αίσθηση έσβησε. Έπειτα ξανακάθισε στο γραφείο του και συνέχισε να διαβάει με πείσμα τις αναφορές που ήταν στοιβαγμένες μπροστά του.

Ο Βαλάντερ πέρασε τα Χριστούγεννα με την οικογένεια της Λίντα. Παρατηρούσε την εγγονή του, η οποία ακόμη δεν είχε όνομα, με θαυμασμό και συγκρατημένη χαρά. Η Λίντα επέμενε ότι το κοριτσάκι τού έμοιαζε, ειδικά στα μάτια, αλλά ο Βαλάντερ δεν έβλεπε καμία ομοιότητα, όσο κι αν προσπαθούσε.

«Να της δώσετε ένα όνομα επιτέλους», είπε καθώς κάθονταν και έπιναν κρασί την παραμονή των Χριστουγέννων.

«Θα γίνει κι αυτό», είπε η Λίντα.

«Πιστεύουμε ότι τ' όνομά της θα έρθει από μόνο του μια απ' αυτές τις μέρες», συμπλήρωσε ο Χανς.

«Εμένα γιατί με βγάλατε Λίντα;» ρώτησε η Λίντα από το πουθενά. «Πού το βρήκατε;»

«Η ευθύνη είναι όλη δική μου», αποκρίθηκε ο Βαλάντερ. «Η Μόνα ήθελε να σου δώσει άλλο όνομα, δε θυμάμαι τι. Αλλά για μένα μόνο το Λίντα σου ταίριαζε από την πρώτη στιγμή. Ο παππούς σου ήθελε να σε βγάλουμε Βένους».

«Βένους;»

«Όπως ξέρεις, μερικές φορές δεν ήταν στα καλά του. Δε σου αρέσει τ' όνομά σου;»

«Καλό είναι», είπε η Λίντα. «Και μην ανησυχείς. Αν παντρευτούμε, δε σκοπεύω ν' αλλάξω το επίθετό μου. Δε θα γίνω ποτέ Λίντα φον Ένκε».

«Ίσως θα 'πρεπε να γίνω εγώ Βαλάντερ», είπε ο Χανς. «Αλλά δε νομίζω ότι θα καλαρέσει στους δικούς μου».

Τις επόμενες μέρες ο Βαλάντερ τις πέρασε βάζοντας σε τάξη όλη τη χαρτούρα που είχε μαζευτεί την περασμένη χρονιά. Ήταν μια ρουτίνα που είχε θεσπίσει εδώ και αρκετά χρόνια – προτού οι καμπάνες σημάνουν το τέλος του παλιού του χρόνου, κάνε χώρο για όλο το σκουπιδαριό που θα μαζευτεί τη χρονιά που έρχεται.

Το βράδυ της ημέρας που δημοσιεύτηκαν οι αποφάσεις της δίκης για τη ληστεία του εμπόρου όπλων, ο Βαλάντερ αποφάσισε να καθίσει στο σπίτι και να δει μια ταινία. Είχε επενδύσει στην αγορά ενός δορυφορικού πιάτου και τώρα είχε πρόσβαση σε

πολλά κινηματογραφικά κανάλια. Πήρε κοντά του και το υπηρεσιακό του πιστόλι, σκοπεύοντας να το καθαρίσει. Είχε μείνει πίσω στην εξάσκηση σκοποβολής και ήξερε ότι θα έπρεπε να δώσει εξετάσεις ως το Φεβρουάριο το αργότερο. Το γραφείο του ήταν ακόμη γεμάτο χαρτιά, αλλά δεν είχε κάτι το επείγον. *Καλύτερα να εκμεταλλευτώ την ευκαιρία, σκέφτηκε. Ας κάτω απόψε να δω ταινία· αύριο μπορεί να είναι πολύ αργά.*

Μετά όμως που έφτασε σπίτι και έβγαλε τον Γιούσι βόλτα, άρχισε να τον πιάνει νευρικότητα. Μερικές φορές ένιωθε εγκαταλειμμένος σ' αυτό το σπίτι μες στην ερημιά, με τα άδεια χωράφια τριγύρω. *Σαν караβοτσακισμένο σκαρί, συλλογίζοταν ώρες ώρες. Εξόκειλα καταμεσής σ' αυτά τα λασπωμένα χωράφια.* Συνήθως αυτή η νευρικότητα περνούσε γρήγορα, αλλά απόψε ήταν επίμονη. Κάθισε στην κουζίνα, άπλωσε μια παλιά εφημερίδα και καθάρισε το όπλο του. Όταν τέλειωσε ήταν μόλις οκτώ η ώρα. Δεν είχε ιδέα τι τον παρακίνησε, αλλά αφού το σκέφτηκε για λίγο, άλλαξε ρούχα, πήρε το αυτοκίνητο και γύρισε στο Ίσταντ. Η πόλη ήταν πάντα λίγο πολύ έρημη, ειδικά τις καθημερινές το βράδυ. Μόνο δυο τρία μπαρ και εστιατόρια έμεναν ανοιχτά. Ο Βαλάντερ πάρκαρα και πήγε σ' ένα εστιατόριο στην πλατεία. Ήταν σχεδόν άδειο. Κάθισε σ' ένα γωνιακό τραπέζι, παρήγγειλε ένα ορεκτικό κι ένα μπουκάλι κρασί. Ενώ περίμενε να του φέρουν το φαγητό, ήπιε μερικά ποτήρια απανωτά. Είπε στον εαυτό του ότι το κατέβαζε σαν νεράκι για να ηρεμήσει το μυαλό του. Όσπου να φτάσει το φαγητό του, ήταν ήδη μεθυσμένος.

«Τι νέκρα αυτή απόψε», σχολίασε ο Βαλάντερ. «Πού έχουν πάει όλοι;»

Ο σερβιτόρος ανασήκωσε τους ώμους. «Σίγουρα δεν είναι εδώ», είπε. «Καλή σας όρεξη».

Ο Βαλάντερ ψιλόεφαγε ανόρεχτα. Έβγαλε το κινητό του και κοίταξε ένα ένα όλα τα νούμερα στον τηλεφωνικό του κατάλογο. Ήθελε να μιλήσει με κάποιον. Αλλά με ποιον; Ακούμπησε το τηλέφωνο στο τραπέζι, επειδή δεν ήθελε κανείς να μάθει ότι είχε

μεθύσει. Το μπουκάλι κρασί ήταν άδειο, κι αυτός είχε πιει πολύ παραπάνω απ' ό,τι έπρεπε. Παρ' όλ' αυτά παρήγγειλε καφέ κι ένα ποτήρι κονιάκ όταν ο σερβιτόρος ήρθε να του πει ότι όπου να 'ναι θα έκλειναν. Όταν σηκώθηκε όρθιος παραπάτησε. Ο σερβιτόρος τον κοίταξε κουρασμένα.

«Ταξί», ζήτησε ο Βαλάντερ.

Ο σερβιτόρος κάλεσε ταξί από το τηλέφωνο που ήταν στερεωμένο στον τοίχο δίπλα στο μπαρ. Ο Βαλάντερ ένιωσε να ζαλίζεται πολύ όπως στεκόταν όρθιος. Ο σερβιτόρος έκλεισε το τηλέφωνο και του έκανε νόημα.

Ο άνεμος ήταν σκέτο μπουζί όταν ο Βαλάντερ βγήκε έξω. Κάθισε στο πίσω κάθισμα στο ταξί και είχε σχεδόν αποκοιμηθεί όταν το ταξί έστριψε στο δρόμο του. Πέταξε τα ρούχα του ένα μπόγο στο πάτωμα και λιποθύμησε με το που έπεσε στο κρεβάτι.

Μισή ώρα αφότου ο Βαλάντερ έπεσε για ύπνο, ένας άντρας μπήκε βιαστικά στο αστυνομικό τμήμα. Ήταν ταραγμένος και ζήτησε να μιλήσει με τον αξιωματικό υπηρεσίας. Έτυχε να είναι ο Μάρτινσον.

Ο άντρας εξήγησε ότι ήταν σερβιτόρος. Έπειτα ακούμπησε μια πλαστική σακούλα στο τραπέζι μπροστά στον Μάρτινσον, η οποία περιείχε ένα πιστόλι, παρόμοιο με αυτό που είχε ο Μάρτινσον.

Ο σερβιτόρος ήξερε το όνομα του πελάτη του, αφού ο Βαλάντερ ήταν πολύ γνωστός στην πόλη.

Ο Μάρτινσον συμπλήρωσε ένα έγγραφο παραπτώματος και κάθισε κοιτάζοντας το περίστροφο για πολλή ώρα.

Πώς στο διάολο κατάφερε ο Βαλάντερ να ξεχάσει το υπηρεσιακό του περίστροφο; Και γιατί το είχε πάρει μαζί του στο εσπιατόριο;

Ο Μάρτινσον κοίταξε το ρολόι· είχε μόλις πάει μεσάνυχτα. Κανονικά θα έπρεπε να τηλεφωνήσει στον Βαλάντερ, αλλά δεν τον πήρε.

Θα του μιλούσε αύριο. Και δεν είχε καμία όρεξη.

Όταν ο Βαλάντερ έφτασε στο τμήμα την επόμενη μέρα, βρήκε ένα μήνυμα από τον Μάρτινσον στην υποδοχή. Ο Βαλάντερ βλαστήμησε μέσα από τα δόντια του. Είχε πονοκέφαλο από το χθεσινοβραδινό μεθύσι και ένιωθε χάλια. Αν ο Μάρτινσον ήθελε να του μιλήσει με το που πάτησε το πόδι του στη δουλειά, το μόνο που μπορούσε να σημαίνει αυτό ήταν ότι είχε συμβεί κάτι που απαιτούσε την αμέριστη προσοχή του. *Δεν μπορούσε να περιμένει μια δυο μέρες; συλλογίστηκε. Ή τουλάχιστον μερικές ώρες;* Τώρα το μόνο που ήθελε ήταν να κλείσει την πόρτα του γραφείου του, να βγάλει το τηλέφωνο απ' την πρίζα και να προσπαθήσει να κοιμηθεί βάζοντας τα πόδια του πάνω στο γραφείο. Έβγαλε το μπουφάν του, ήπιε μονορούφι ένα ανοιχτό μπουκάλι μεταλλικό νερό και ύστερα πήγε να δει τον Μάρτινσον, ο οποίος τώρα είχε το παλιό γραφείο του Βαλάντερ.

Χτύπησε την πόρτα και μπήκε μέσα. Με το που αντίκρισε το πρόσωπο του Μάρτινσον, κατάλαβε ότι το θέμα ήταν σοβαρό. Ο Βαλάντερ ανέκαθεν μπορούσε να διαβάσει τη διάθεση του Μάρτινσον, ικανότητα ιδιαίτερα σημαντική, καθώς ο Μάρτινσον είχε μεταπτώσεις από ζωηρή ευθυμία μέχρι ζοφερή κατήφεια.

Ο Βαλάντερ κάθισε στην καρέκλα επισκεπτών. «Τι έγινε; Τέτοια μηνύματα μου αφήνεις μόνο αν έχει συμβεί κάτι το σοβαρό».

Ο Μάρτινσον τον κοίταξε όλο έκπληξη. «Θες να πεις ότι δεν έχεις ιδέα για ποιο πράγμα θέλω να σου μιλήσω;»

«Όχι. Γιατί; Θα 'πρεπε;»

Ο Μάρτινσον δεν απάντησε. Απλώς συνέχισε να κοιτάζει τον

Βαλάντερ, ο οποίος άρχισε να αισθάνεται ακόμα χειρότερα από πριν.

«Δεν πρόκειται ν' αρχίσω τις μαντεψιές», είπε στο τέλος. «Τι με θέλεις;»

«Εξακολουθείς να μην έχεις ιδέα γιατί θέλω να σου μιλήσω;»

«Ναι».

«Αυτό δυσκολεύει τα πράγματα».

Ο Μάρτινσον άνοιξε ένα συρτάρι, έβγαλε το υπηρεσιακό περιστροφό του Βαλάντερ και το ακούμπησε πάνω στο γραφείο μπροστά του. «Τώρα να υποθέσω ότι ξέρεις για ποιο πράγμα μιλάω;»

Ο Βαλάντερ κοίταξε επίμονα το περιστροφό. Ένα ρίγος διέτρεξε τη σπονδυλική του στήλη και σχεδόν κατάφερε να εξαφανίσει τον πονοκέφαλό του. Θυμόταν ότι καθάρισε το πιστόλι του το περασμένο βράδυ, αλλά μετά τι έγινε; Ψαχούλεψε στη μνήμη του. Το όπλο είχε μεταναστεύσει από το τραπέζι της κουζίνας του στο γραφείο του Μάρτινσον. Πώς όμως βρέθηκε εκεί και τι συνέβη στο μεταξύ ήταν κάτι για το οποίο δεν είχε καμία ιδέα. Δεν είχε ούτε εξηγήσεις ούτε δικαιολογίες.

«Πήγες σ' ένα εστιατόριο χθες βράδυ», είπε ο Μάρτινσον. «Γιατί πήρες μαζί σου το πιστόλι σου;»

Ο Βαλάντερ κούνησε το κεφάλι του μη μπορώντας να πιστέψει αυτά που άκουγε. Εξακολουθούσε να μην είναι σε θέση να θυμηθεί. Το είχε βάλει στην τσέπη του μπουφάν του όταν κατέβηκε στο Ίσταντ; Όσο απίθανο κι αν του φαινόταν, μάλλον αυτό θα έκανε.

«Δεν ξέρω», παραδέχτηκε ο Βαλάντερ. «Το μυαλό μου είναι άδειο. Πες μου».

«Ήρθε ένας σερβιτόρος εδώ χθες βράδυ», είπε ο Μάρτινσον. «Ήταν ταραγμένος επειδή βρήκε το πιστόλι στο κάθισμα δίπλα όπου καθόσουν».

Συγκεχυμένα θραύσματα μνήμης πηγαινοέρχονταν στο μυαλό του Βαλάντερ. Μήπως έβγαλε το πιστόλι απ' το μπουφάν του όταν έβγαλε και το κινητό του; Αλλά πώς κατάφερε να το ξεχάσει;

«Δεν έχω ιδέα τι συνέβη», ομολόγησε. «Φαντάζομαι ότι μάλλον έβαλα το πιστόλι στην τσέπη μου την ώρα που έβγαينا απ' το σπίτι».

Ο Μάρτινσον σηκώθηκε και άνοιξε την πόρτα. «Θες καφέ;»

Ο Βαλάντερ είπε όχι μ' ένα νεύμα του κεφαλιού. Ο Μάρτινσον βγήκε στο διάδρομο. Ο Βαλάντερ άπλωσε το χέρι κι έπιασε το πιστόλι. Είδε ότι ήταν γεμάτο. Τον έλουσε κρύος ιδρώτας. Η σκέψη να τινάξει τα μυαλά του στον αέρα πέρασε από το κεφάλι του. Μετακίνησε το όπλο ώστε η κάννη να στοχεύει το παράθυρο. Ο Μάρτινσον επέστρεψε.

«Θα με βοηθήσεις;» ρώτησε ο Βαλάντερ.

«Αυτή τη φορά φοβάμαι πως όχι. Ο σερβιτόρος σε αναγνωρίζει. Θα χρειαστεί να πας απευθείας στον μεγάλο».

«Του μίλησες ήδη;»

«Θα ήταν παράβαση καθήκοντος αν δεν το έκανα».

Ο Βαλάντερ δεν είχε τίποτε άλλο να πει. Κάθισαν χωρίς να μιλάνε. Ο Βαλάντερ προσπάθησε να βρει κάποια διέξοδο, παρότι ήξερε ότι δεν υπήρχε καμία.

«Τι θα γίνει τώρα;» ρώτησε με τα πολλά.

«Προσπάθησα να το ψάξω στο βιβλίο κανονισμών. Θα γίνει εσωτερική έρευνα, εννοείται. Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος ο σερβιτόρος –Τούρε Σόγκε τον λένε, αν δεν το ξέρεις ήδη– να τα πει όλα στις εφημερίδες. Στις μέρες μας βγάζεις λεφτά αν έχεις ζουμερές πληροφορίες και τις πουλάς. Οι απρόσεκτοι, μεθυσμένοι αστυνομικοί πουλάνε κάμποσα φύλλα».

«Ελπίζω να του είπες να κρατήσει το στόμα του κλειστό;»

«Φυσικά και του το 'πα! Μάλιστα του τόνισα ότι υπάρχει περίπτωση να συλληφθεί αν αφήσει να διαρρεύσουν λεπτομέρειες μιας τρέχουσας αστυνομικής έρευνας. Αλλά νομίζω ότι με κατάλαβε».

«Να πάω να του μιλήσω;»

Ο Μάρτινσον έγειρε πάνω απ' το γραφείο του. Ο Βαλάντερ έβλεπε ότι ήταν και κουρασμένος και στις μαύρες του. Αυτό του προκάλεσε στενοχώρια. «Πόσα χρόνια δουλεύουμε μαζί; Είκο-

σι; Παραπάνω; Στην αρχή εσύ μου έλεγες τι έπρεπε να κάνω. Με κατσάδιαζες, αλλά μου έλεγες και μπράβο όταν το άξιζα. Τώρα είναι σειρά μου να σου πω τι να κάνεις: τίποτα. Μόνο να χειροτερέψεις τα πράγματα θα καταφέρεις. Μη μιλήσεις στο σερβιτόρο. Μη μιλήσεις σε κανέναν! Εκτός απ' τον Λέναρτ. Και να πας να τον δεις αμέσως. Σε περιμένει».

Ο Βαλάντερ κατένευσε και σηκώθηκε.

«Θα κάνουμε ό,τι καλύτερο μπορούμε μ' αυτή την ιστορία», είπε ο Μάρτινσον.

Ο Βαλάντερ κατάλαβε από τον τόνο της φωνής του ότι δεν έτρεφε και πολλές ελπίδες. Πήγε να πιάσει το πιστόλι του, αλλά ο Μάρτινσον κούνησε το κεφάλι του αρνητικά.

«Καλύτερα να μείνει εδώ αυτό», είπε.

Ο Βαλάντερ βγήκε στο διάδρομο. Η Κριστίνα Μάγκνουσον περνούσε με μια κούπα καφέ στο χέρι. Του έγνεψε. Ο Βαλάντερ κατάλαβε ότι κι αυτή το ήξερε. Δε γύρισε το κεφάλι για να την μπανίσει όπως έκανε συνήθως. Αντί γι' αυτό, πήγε στην τουαλέτα και κλειδώθηκε μέσα. Ο καθρέφτης πάνω από το νιπτήρα ήταν ραγισμένος. *Σαν κι εμένα*, συλλογίστηκε ο Βαλάντερ. Ξέπλυνε το πρόσωπό του, το σκούπισε και παρατήρησε τα κόκκινα μάτια του. Η ραγισματιά χώριζε το πρόσωπό του στα δύο.

Ο Βαλάντερ κάθισε στο κάλυμμα της τουαλέτας. Κι άλλο ένα συναίσθημα τον ταλαιπωρούσε, πέρα από την ντροπή και το φόβο γι' αυτό που είχε κάνει. Πρώτη φορά τού συνέβαινε κάτι τέτοιο. Δε θυμόταν ούτε μία φορά που να χειρίστηκε το υπηρεσιακό του όπλο με τρόπο που να παραβιάζει τον κανονισμό. Όποτε το έπαιρνε σπίτι του, πάντα το κλείδωνε στο ντουλάπι όπου φύλαγε και μια νόμιμη καραμπίνα, με την οποία πάρα πολύ σπάνια κυνηγούσε λαγούς με τους γείτονές του. Ωστόσο υπήρχε κάτι άλλο που τον αναστάτωνε πολύ πιο βαθιά από το γεγονός ότι είχε μεθύσει. Κάποια αμνησία που δεν αναγνώριζε. Ένα σκοτάδι στο οποίο δεν έβρισκε να ανάψει κανένα φως.

Πέρασαν πάνω από είκοσι λεπτά ώσπου να σηκωθεί και να

πάει να δει το διοικητή του τμήματος. *Αν ο Μάρτινσον του τηλεφώνησε για να του πει ότι είμαι καθ' οδόν, θα νομίζει ότι το έσκασα, σκέφτηκε. Δεν έφτασα όμως σ' αυτό το σημείο ακόμη.*

Ύστερα από δύο γυναίκες διοικήτριες του τμήματος, σε αυτή τη θέση στο Ίσταντ διορίστηκε ο Λέναρτ Μάτσον την περασμένη χρονιά. Ήταν νέος, ούτε καν στα σαράντα, και είχε σκαρφαλώσει με εκπληκτική ταχύτητα την αστυνομική γραφειοκρατία, από όπου προέρχονταν οι υψηλόβαθμοι αξιωματικοί όλο και συχνότερα. Όπως οι περισσότεροι ενεργοί αστυνομικοί, έτσι και ο Βαλάντερ θεωρούσε αυτή τη μέθοδο διορισμών δυσοίωνη όσον αφορά την ικανότητα της αστυνομίας να επιτελεί ορθά το καθήκον της. Το χειρότερο ήταν ότι ο Μάτσον καταγόταν από τη Στοκχόλμη και συχνά παραπονιόταν πως δυσκολευόταν να καταλάβει τη διάλεκτο του Σκόνε. Ο Βαλάντερ γνώριζε καλά ότι κάποιοι από τους συναδέλφους επίτηδες μιλούσαν όσο πιο δυσνόητα μπορούσαν κάθε φορά που απευθύνονταν στον Μάτσον, αλλά ο ίδιος έδειχνε αυτοσυγκράτηση και δεν κατέφευγε σε τέτοιες κακόβουλες στάσεις. Είχε αποφασίσει να κοιτάζει μόνο τη δουλειά του και να μην ανακατεύεται στα όσα έκανε ο Μάτσον, αρκεί κι αυτός να μην μπερδευόταν πάρα πολύ με την πραγματική δουλειά της αστυνομίας. Αφού και ο Μάτσον φαινόταν να τον σέβεται, ο Βαλάντερ δεν είχε προβλήματα με το νέο αφεντικό του μέχρι στιγμής.

Μόνο που τώρα συνειδητοποιούσε ότι τα πράγματα θα άλλαζαν μια για πάντα.

Η πόρτα του γραφείου του Μάτσον ήταν ανοιχτή. Ο Βαλάντερ χτύπησε και μπήκε όταν άκουσε την ψιλή, σχεδόν τσιρικτή φωνή του Μάτσον.

Ένας εμπριμέ καναπές με ασορτί πολυθρόνες ήταν στριμωγμένα όπως όπως μες στο γραφείο. Ο Βαλάντερ κάθισε. Ο Μάτσον είχε αναπτύξει μια τεχνική σύμφωνα με την οποία ποτέ δεν άνοιγε εκείνος τη συζήτηση αν μπορούσε να το αποφύγει, ακόμα και όταν είχε κανονίσει τη συνάντηση ο ίδιος. Κυκλοφορού-

σε μια φήμη ότι ένας σύμβουλος του Εθνικού Συμβουλίου Αστυνομίας είχε περάσει μισή ώρα καθισμένος, μέχρι που στο τέλος σηκώθηκε και έφυγε για να γυρίσει στη Στοκχόλμη χωρίς να έχουν ανταλλάξει λέξη με τον Μάτσον.

Ο Βαλάντερ έπαιξε με την ιδέα να προκαλέσει τον Μάτσον με το να μη μιλήσει. Αλλά μ' αυτό απλώς θα αισθανόταν χειρότερα· είχε ανάγκη να ξεκαθαρίσει την κατάσταση το ταχύτερο δυνατό.

«Δεν έχω καμία δικαιολογία γι' αυτό που συνέβη», ξεκίνησε. «Δέχομαι ότι είναι αδικαιολόγητο και ότι θα χρειαστεί να πάρεις τα πειθαρχικά μέτρα που ορίζει ο κανονισμός».

Ο Μάτσον φάνηκε να έχει προετοιμάσει τις ερωτήσεις του, αφού ξεκίνησαν σαν μυδραλιοβόλο. «Έχει ξανασυμβεί;»

«Το ν' αφήσω το όπλο μου σ' ένα εστιατόριο; Φυσικά όχι!»

«Έχεις πρόβλημα με το αλκοόλ;»

Η ερώτηση έκανε τον Βαλάντερ να συνοφρυωθεί. Πώς του μπήκε αυτή η ιδέα; «Πίνω με μέτρο», απάντησε ο Βαλάντερ. «Όταν ήμουν νεότερος, έπινα κάμποσο τα Σαββατοκύριακα. Αλλά δεν το κάνω πια».

«Ωστόσο χθες που ήταν καθημερινή μπεκρόπιας».

«Δεν μπεκρόπια. Βγήκα για φαγητό».

«Μ' ένα μπουκάλι κρασί κι ένα κονιάκ με τον καφέ σου;»

«Αφού ήδη ξέρεις τι ήπια, γιατί ρωτάς; Εγώ όμως αυτό δεν το λέω “μπεκροπίνω”. Και νομίζω ότι κανείς σωστός άνθρωπος σ' αυτή τη χώρα δε θα το έλεγε έτσι. Το να μπεκροπίνεις είναι να κατεβάζεις βότκα ή ρακί απ' το μπουκάλι ή να πίνεις με στόχο να μεθύσεις, όχι για άλλο λόγο».

Ο Μάτσον σκέφτηκε μια στιγμή προτού κάνει την επόμενη ερώτησή του. Ο Βαλάντερ εκνευριζόταν από την τσιριχτή φωνή του και αναρωτήθηκε αν ο άντρας που καθόταν απέναντί του είχε την παραμικρή ιδέα τι σήμαινε το να δουλεύεις έξω στους δρόμους σαν αστυνομικός, τι φρικτές εμπειρίες σου επιφύλασσε αυτή η δουλειά.

«Πριν από περίπου είκοσι χρόνια συνελήφθης από ένα συνάδελφο για οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ. Το θέμα κουκου-

λώθηκε και δεν πήγε παρακάτω. Οφείλεις ωστόσο να καταλάβεις ότι αναρωτιέμαι μήπως έχεις πράγματι πρόβλημα με το αλκοόλ και το κρατάς κρυφό, ένα πρόβλημα που αυτή τη φορά προκάλεσε αυτή την άκρως λυπηρή κατάσταση».

Ο Βαλάντερ θυμόταν εκείνο το περιστατικό με υπερβολική διαύγεια. Είχε πάει στο Μάλμε με τη Μόνα για να φάνε. Ήταν μετά το διαζυγίό τους, σε μια εποχή που ακόμη φανταζόταν ότι θα κατάφερνε να τη μεταπείσει να γυρίσει. Η βραδιά κατέληξε σε καβγά και μετά είδε έναν άντρα να έρχεται να την πάρει έξω από το εστιατόριο – έναν άντρα που του ήταν άγνωστος. Τον έπιασε τέτοια ζήλια και ταραχή, που έχασε τα μυαλά του και προσπάθησε να γυρίσει σπίτι του με το αυτοκίνητο, αντί να πιάσει δωμάτιο σ' ένα ξενοδοχείο ή έστω να κοιμηθεί στο αμάξι του. Οι συνάδελφοί του τον πήγαν στο διαμέρισμά του και πάρκαραν και το αυτοκίνητό του· ποτέ δεν ειπώθηκε τίποτα. Ένας από τους αξιωματικούς που τον είχε συλλάβει ήταν τώρα νεκρός· ο άλλος είχε βγει στη σύνταξη. Αλλά προφανώς ακόμη κυκλοφορούσαν φήμες στο τμήμα. Του προκάλεσε έκπληξη αυτό.

«Δεν το αρνούμαι αυτό. Αλλά όπως είπες κι εσύ, έγινε πριν από είκοσι χρόνια. Και σε διαβεβαιώνω ότι δεν έχω πρόβλημα με το αλκοόλ. Το αν επιλέγω να πάω να φάω έξω ένα βράδυ μεσοβδόμαδα είναι δική μου δουλειά και κανενός άλλου».

«Θα χρειαστεί να λάβω τα απαραίτητα μέτρα. Δεδομένου ότι έχεις άδεια που δεν έχεις πάρει και δε συμμετέχεις σε καμία σοβαρή έρευνα αυτό τον καιρό, σου συνιστώ να πάρεις μια βδομάδα άδεια. Θα γίνει πειθαρχική έρευνα φυσικά. Μόνο αυτά μπορώ να σου πω προς το παρόν».

Ο Βαλάντερ σηκώθηκε όρθιος.

Ο Μάτσον παρέμεινε στη θέση του. «Θέλεις να προσθέσεις κάτι;» ρώτησε.

«Όχι», είπε ο Βαλάντερ. «Θα κάνω αυτό που προτείνεις. Θα πάρω άδεια και θα πάω σπίτι».

«Καλύτερα ν' αφήσεις εδώ το όπλο σου».

«Δεν είμαι ηλίθιος», διευκρίνισε ο Βαλάντερ. «Παρά τα όσα πιστεύεις».

Ο Βαλάντερ γύρισε στο γραφείο του και πήρε το μπουφάν του. Έπετα έφυγε από το τμήμα βγαίνοντας από το γκαράζ και πήγε σπίτι του. Σκέφτηκε ότι ίσως είχε ακόμη οινόπνευμα στο αίμα του μετά τα χθεσινοβραδινά ρεζίλια του, αλλά αφού τα πράγματα δεν μπορούσαν να χειροτερέψουν κι άλλο, συνέχισε. Φυσούσε ένας δυνατός βορειανατολικός άνεμος. Ο Βαλάντερ ώσπου να φτάσει στην είσοδο του σπιτιού του από το αυτοκίνητο ανατρίχιασε. Ο Γιούσι χοροπηδούσε στο σπιτάκι του, αλλά ο Βαλάντερ δεν είχε κουράγιο ούτε να διανοηθεί να τον πάει βόλτα. Ξενύθηκε, ξάπλωσε και τον πήρε ο ύπνος. Όταν ξύπνησε είχε πάει δώδεκα η ώρα. Έμεινε ακίνητος, με τα μάτια ανοιχτά, να αφουγκράζεται τον άνεμο που έδερνε τους τοίχους.

Το συναίσθημα ότι κάτι δεν ήταν όπως θα 'πρεπε να είναι άρχισε και πάλι να τον τριβελίζει. Μια σκιά είχε σκεπάσει τη ζωή του. Πώς ήταν δυνατό να μην πρόσεξε ότι του έλειπε το όπλο όταν ξύπνησε; Ήταν λες και υπήρχε κάποιος άλλος που δρούσε στη θέση του, ο οποίος μετά έσβησε τη μνήμη του, ώστε να μην ξέρει τι συνέβη.

Σηκώθηκε, ντύθηκε και προσπάθησε να φάει, αλλά ένιωθε ακόμη άρρωστος. Ήταν πολύ μεγάλος πειρασμός να βάλει ένα ποτήρι κρασί, αλλά αντιστάθηκε. Έπλενε τα πιάτα όταν τηλεφώνησε η Λίντα.

«Έρχομαι», του είπε. «Απλώς ήθελα να βεβαιωθώ ότι είσαι στο σπίτι».

Το έκλεισε προτού ο Βαλάντερ προλάβει να πει έστω μία λέξη. Η κόρη του έφτασε έπειτα από είκοσι λεπτά, με το κοιμισμένο μωρό της. Κάθισε απέναντι από τον πατέρα της στον καφετινο καναπέ, τον οποίο είχε αγοράσει όταν μετακόμισαν στο Ίσταντ. Το μωρό κοιμόταν σε μια καρέκλα δίπλα της. Ο Κουρτ ήθελε να μιλήσει για τη μικρή, αλλά η Λίντα τού το έκοψε μ' ένα νεύμα του κεφαλιού. Αργότερα, αλλά όχι τώρα. Κάθε πράγμα στην ώρα του.

«Άκουσα τι έγινε», είπε. «Παρ' όλ' αυτά, νιώθω σαν να μην ξέρω τίποτα».

«Σε πήρε ο Μάρτινσον;»

«Ναι, αμέσως αφού μιλήσατε. Ήταν πολύ στενοχωρημένος».

«Όχι όσο εγώ», τόνισε ο Βαλάντερ.

«Πες μου αυτά που δεν ξέρω».

«Αν ήρθες για να μου κάνεις ανάκριση, καλύτερα να φύγεις».

«Απλώς θέλω να ξέρω. Είσαι ο τελευταίος άνθρωπος που θα περίμενα να κάνει τέτοιο πράγμα».

«Καλά, δε σκοτώσα και άνθρωπο!» διαμαρτυρήθηκε ο Βαλάντερ. «Ούτε έκανα καμιά ζημιά. Εξάλλου, όλοι είναι ικανοί για τα πάντα. Έχω ζήσει αρκετά για να το ξέρω πια».

Έπειτα της διηγήθηκε όλη την ιστορία, από την ανησυχία που τον έκανε να βγει από το σπίτι στην αρχή, μέχρι το ότι δεν ήξερε γιατί πήρε μαζί του το πιστόλι. Όταν τέλειωσε, η κόρη του έμεινε σιωπηλή για πολλή ώρα.

«Σε πιστεύω», είπε τελικά. «Όλα όσα μου είπες καταλήγουν σ' ένα μόνο πράγμα: ότι είσαι υπερβολικά μόνος. Ξαφνικά χάνεις τον έλεγχο και δεν έχεις κανέναν κοντά σου να σε ηρεμήσει, να σε σταματήσει απ' το να δράσεις παρορμητικά. Όμως υπάρχει και κάτι άλλο που με κάνει να προβληματίζομαι».

«Τι;»

«Μου τα είπες όλα; Ή μήπως υπάρχει κάτι που δε μου λες;»

Ο Βαλάντερ αναρωτήθηκε για μια στιγμή αν έπρεπε να της μιλήσει για την παράξενη αίσθηση της σκιάς που τον κουκούλωνε. Αλλά κούνησε το κεφάλι του· δεν είχε κάτι άλλο να της πει.

«Τι λες ότι θα συμβεί τώρα;» ρώτησε η Λίντα. «Δε θυμάμαι τι λέει το βιβλίο κανονισμών».

«Θα περάσω από πειθαρχικό. Μετά, δεν έχω ιδέα».

«Υπάρχει περίπτωση να σε απολύσουν;»

«Νομίζω ότι παραιίμαι μεγάλος για να με απολύσουν. Εξάλλου, το παράπτωμα δεν είναι τόσο σοβαρό. Αλλά ίσως με εξαναγκάσουν να βγω σε πρόωρη σύνταξη».

«Δε θα σου άρεσε κάτι τέτοιο;»

Ο Βαλάντερ μασουλούσε ένα μήλο τη στιγμή που του έκανε αυτή την ερώτηση. Πέταξε τον πυρήνα στον τοίχο με όλη του τη δύναμη. «Εσύ μόλις είπες ότι το πρόβλημά μου είναι η μοναξιά», βρυχήθηκε. «Πώς θα είναι λοιπόν αν βγω στη σύνταξη; Δε θα μου μείνει τίποτα!»

Οι αγριοφωνάρες του Βαλάντερ ξύπνησαν το μωρό.

«Συγγνώμη», είπε.

«Φοβάσαι», διαπίστωσε η Λίντα. «Το καταλαβαίνω αυτό. Κι εγώ θα φοβόμουν. Δε νομίζω ότι πρέπει να ζητάμε συγγνώμη που φοβόμαστε».

Η Λίντα έμεινε ώσπου να βραδιάσει, του μαγείρεψε και δε μίλησαν άλλο για το συμβάν. Ο Κουρι την πήγε στο αμάξι της, μέσα στον κρύο, δυνατό αέρα.

«Θα τα βγάλεις πέρα μόνος σου;» τον ρώτησε.

«Πάντα τα βγάζω πέρα. Αλλά σ' ευχαριστώ που ρώτησες».

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΒΑΛΑΝΤΕΡ

Κάποια βροχερή μέρα του 2008, ο Χόκαν φον Ένκε, ένας απόστρατος αντιπολίταρχος του Βασιλικού Σουηδικού Ναυτικού, εξαφανίζεται ενώ απολαμβάνει τον καθημερινό του περίπατο σε ένα άλσος της Στοκχόλμης. Η έρευνα για τον εντοπισμό του δρομολογείται από την αστυνομία της Στοκχόλμης και δεν έχει καμία σχέση με τον επιθεωρητή Βαλάντερ· τουλάχιστον, όχι επίσημα. Διότι ο γιος τού φον Ένκε δεν είναι άλλος από τον αρραβωνιαστικό της κόρης του, της Λίντα. Ο Κουρτ Βαλάντερ δεν αργεί να βρεθεί μπλεγμένος σε θέματα εκτός της αρμοδιότητας και της ευθύνης του.

Αψηφώντας, ως συνήθως, τις επίσημες διαδικασίες, αρχίζει να ξετυλίγει σιγά σιγά ένα νήμα που θα τον οδηγήσει πίσω στον Ψυχρό Πόλεμο και σε ιστορίες κατασκοπείας, οι οποίες δείχνουν να καταλήγουν σε αδιέξοδο.

Ο επιθεωρητής Βαλάντερ βρίσκεται σε βαθιά νερά. Και σαν να μην έφτανε αυτό, έχει και τα δικά του, προσωπικά προβλήματα. Σκέφτεται την ταλαιπωρημένη του υγεία και είναι πεισμένος ότι, στα εξήντα του, βρίσκεται στο φθινόπωρο της ζωής του. Προσπαθεί απεγνωσμένα να κρατηθεί από την ελπίδα που αντικρίζει στο πρόσωπο της εγγονής του, αλλά το παρελθόν συχνά έρχεται να τον στοιχειώσει. Έτσι, κοιτώντας το μέλλον με τέλεια αβεβαιότητα, ο Κουρτ Βαλάντερ δεν έχει άλλη επιλογή από το να βρεθεί αντιμέτωπος με τον πιο σκληρό αντίπαλο: τον ίδιο του τον εαυτό.

CRIME

www.psichogios.gr/crime



ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr



ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 10379